

MEDIKOM

ČASOPIS SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ KOMORY

MEDIKOM
nájdete aj
v online verzii
na našom webe
lekom.sk

Anketa: Aké sú výzvy nových predsedov?

Stále výbory pri SLK i Disciplinárna komisia majú nové vedenie, iba v Kontrolnom výbore sa predseda nemenil

Očkovanie v lekárňach – zmena prístupu k prevencii

Slovenské lekárne sa postupne pripravujú na možnosť poskytovať očkovanie priamo vo svojich priestoroch

Volebný zjazd Českej lekárskej komory

Delegáti dali na poste prezidenta opätovnú dôveru MUDr. Milanovi Kubekovi

Výnimočné ženy, ktoré menili svet aj mimo medicíny

Aby sme sa posúvali vpred, musíme rúcať existujúce bariéry. Vždy sa nájde niekto, kto otvorí cestu nasledovníkom

Veľká pomoc pre vaše veľké plány

Vybavte si firemnú kreditnú kartu Mastercard moneybackom, cestovným poistením ďalšími výhodami.

Radi vám poradíme
na každej pobočke.

Všetko, čo stojí za to

VÚB BANKA
Intesa Sanpaolo Group

Oficiálny časopis
Slovenskej lekárskej komory
Číslo 7/2025, XV. ročník

Periodicita vydávania:
8-krát ročne

Dátum vydania:
december 2025

Registrované pod číslom
MK SR EV 3430/09

ISSN 1338-340X

YDAVATEL:
LEKÁR, a. s., IČO: 35 947 349
sekretariat@lekarnet.sk
+421 911 199 723

ADRESA REDAKCIE:
MEDIKOM
Slovenská lekárska komora
Račianska 42/A
821 03 Bratislava
Tel. +421 2 4911 4309
media@lekom.sk
www.lekom.sk

Šéfredaktor:
Mgr. Prokop Slováček
+421 2 4911 4307

Predseda redakčnej rady:
MUDr. Jaroslav Šimo, PhD.

Redakčná rada:
MUDr. Zuzana Teremová
MUDr. Valéria Vasilová
doc. MUDr. Norbert Lukán, PhD.
MUDr. Ján Boldizsár
Mgr. Zdenko Seneši
MUDr. Jozef Weber, MPH

Grafické spracovanie:
SOFT DESIGN, s. r. o.
www.softdesign.sk

Tlač a distribúcia:
Pandan, s. r. o.
www.pandan.kiwi

Marketing a inzercia:
LEKÁR, a. s.
riaditel@lekarnet.sk
+421 918 671 595

Jazyková redaktorka:
Jana Juričková

Reprodukcia diela ako celku
alebo v častiach je možná len
s predchádzajúcim súhlasom
vydavateľa.

Redakcia si vyhradzuje právo
na publikovanie uverejnených
príspevkov na internete pri
zachovaní autorských práv.

Inzeráty neprešli jazykovou
korektúrou.

Titulné foto: FREEPIK

EDITORIÁL

MILÉ KOLEGYNE, MILÍ KOLEGOVIA,

v prvom rade vám chcem zaželať v novom roku veľa zdravia, šťastia a úspechov v osobnom aj pracovnom živote.

Ďakujem delegátom za dôveru, ktorú som získal na volebnom sneme Slovenskej lekárskej komory (SLK) v Žiline. K pozícii viceprezidenta pristupujem s pokorou a s vedomím, že budem pracovať tak, aby som vás nesklamal.

Som presvedčený, že celé vedenie SLK urobí všetko pre to, aby pri našich rozhodnutiach boli vždy na prvom mieste odbornosť, etika a morálka. Naším cieľom je vrátiť komore dôstojné odborné aj spoločenské postavenie – je to teraz v našich rukách. Verím, že sa nám to krok za krokom podarí. Radi by sme dosiahli, aby sa členstvo v komore opäť stalo ctou pre každého lekára a aby mal lekárske stávk v našej spoločnosti primeranú dôstojnosť a úctu.

Ak chceme, aby nás orgány štátnej správy a samosprávy vnímali ako partnerov, musíme im ponúknuť súčinnosť a odborné riešenia. Preto sme už prvý povolebný mesiac využili naplno a od prvých dní sme začali intenzívne komunikovať najmä s predstaviteľmi Ministerstva zdravotníctva SR.

Absolvovali sme prvé stretnutia s generálnou riaditeľkou Sekcie zdravia MZ SR, na ktorých sme si vzájomne objasnili konkrétne predstavy o spolupráci. Tém je viacero, spomeniem aspoň niektoré: chýbajú štandardné postupy, koncepcie mnohých medicínskych odborov sú takmer 20 rokov staré a katalóg výkonov je dlhodobo „nekonečným príbehom“. Radi by sme sa stali súčasťou tímov na MZ SR, kde sa pripravujú návrhy legislatívnych zmien.

Prvé rokovanie s predsedom Výboru NR SR pre zdravotníctvo MUDr. Vladimírom Balážom, PhD. vytvára tiež priestor pre vzájomnú spoluprácu.

Po rokovaní s generálnou riaditeľkou Sekcie farmácie a liekovej politiky MZ SR, sme v úzkej spolupráci s odbornými spoločnosťami Slovenskej lekárskej spoločnosti, pripravili nominácie do pracovných skupín Kategorizačnej komisie MZ SR.

Na plánovanom stretnutí s ministrom zdravotníctva Kamilom Šaškom chceme ubezpečiť, že Ministerstvo zdravotníctva SR má v Slovenskej lekárskej komore partnera, ktorý je pripravený aktívne participovať na riešení otázok celkovej koncepcie zdravotníctva, príprave legislatívnych zmien a stabilizácii neustále sa meniaceho legislatívneho prostredia. Radi by sme pomohli aj pri riešení financovania zdravotníctva, ambulantného i nemocničného segmentu, kde je nevyhnutné viacdrožové financovanie, ako aj definitívna dohoda o poplatkoch a doplatkoch v zdravotníctve a nastolenie jasných pravidiel. To isté sa týka aj DRG. Aktuálnou témou je tiež príprava nového návrhu zákona o SLK, keďže zákon č. 578/2004 Z. z. je už viac ako 20 rokov starý a vyžaduje si zásadné legislatívne zmeny.

Absolvovali sme aj úvodné stretnutie s Co-CEO projektu „Mladí lekári“, Marošom Nogem, kde vidíme veľký potenciál ďalšej spolupráce s mladými lekármi.

V priebehu roka 2026 chceme rozbehnúť ďalšie aktivity v spolupráci s odbornými spoločnosťami, stavovskými organizáciami a ďalšími inštitúciami, ktoré majú záujem zlepšiť fungovanie nášho zdravotníctva. Je to beh na dlhú trať, ale my máme dobrú kondíciu...

MUDr. Robert Vetrák, MPH
viceprezident SLK

wustenrot

generálny partner Slovenskej lekárskej
komory pre poistenie majetku a vozidiel

Oznámenie o poverení sprostredkovateľa spracovaním osobných údajov

Slovenská lekárska komora v súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov poverila dňa 22. 2. 2011 spoločnosť Alfa print, s. r. o., ako sprostredkovateľa spracúvaním osobných údajov členov SLK v rozsahu mena, priezviska a adresy bydliska za účelom distribúcie časopisu MEDIKOM®.

Od roku 2012 názov MEDIKOM® registrovaný pod ochrannou známkou.

TÉMA ČÍSLA

Aktivity komory: Prvé kroky nového vedenia SLK

Prehľad najdôležitejších aktivít komory od volebného snemu v Žiline.

5

ANKETA

Aké sú výzvy nových predsedov?

Oslovili sme predsedov Stálych výborov pri SLK, Kontrolného výboru a Disciplinárnej komisie.

8

VZDELÁVANIE

Obzreli sme sa za rokom 2025

Ďakujeme vám za účasť na vzdelávacích podujatiach SLK a spoločnosti LEKÁR, a. s., v roku 2025.

12

LEGISLATÍVA

Sprevádzanie pacienta pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Aké práva pacienta zakotvuje slovenský právny poriadok?

16

ČESKÁ LEKÁRSKA KOMORA

V ČLK volili nového prezidenta

Delegáti 39. zjazdu opäť dali dôveru MUDr. Milanovi Kubekovi.

20

NAŠI PARTNERI – SLEK

Očkovanie v lekárňach – zmena prístupu k prevencii

Lekárne sa pripravujú na očkovanie priamo vo svojich priestoroch.

24

HISTÓRIA

Ženy, ktoré menili svet aj mimo medicíny

Nezľakli sa prekážok ani odmietania. Pozerali sa dopredu, aby sa dostali ďalej.

30

11

20

38

Prezídium SLK sa v novom zložení zišlo po prvý raz 9. decembra.

Aktivity komory: Prvé kroky nového vedenia SLK

Vedenie Slovenskej lekárskej komory (SLK) má od začiatku novembra nové zloženie, ktoré sa postupne, do konca roka, ujímalo svojich povinností. Riešili sa nevyhnutné administratívne úkony, na rad sa však dostali aj dôležité stretnutia na Ministerstve zdravotníctva SR, po prvý raz zasadalo nové Prezídium SLK a uskutočnila sa aj tlačová konferencia. Ponúkame vám podrobný prehľad najdôležitejších aktivít komory od volebného snemu v Žiline.

**10.
november**

Viceprezident MUDr. Robert Vetrák, MPH sa z poverenia prezidentky SLK zúčastnil rokovania na MZ SR, ktoré inicioval štátny tajomník MUDr. Ladislav Slobodník, MBA. Za MZ SR sa ho zúčastnila generálna riaditeľka Sekcie farmácie a liekovej politiky

MVDr. Martina Vulganová, MPH.

„Obrátili sa na nás s požiadavkou, či vieme ministerstvu pomôcť s nomináciou odborníkov do Kategorizačnej komisie

v súvislosti s prebiehajúcou kontrolou na MZ SR a potrebou zosúladenia legislatívnych zmien a Kategorizačnej komisie s legislatívou EÚ. V úzkej spolupráci s odbornými spoločnosťami Slovenskej lekárskej spoločnosti sme napokon v krátkom čase nominácie do pracovných skupín Kategorizačnej komisie MZ SR pripravili,“ povedal po stretnutí viceprezident R. Vetrák.

„Generálna riaditeľka Sekcie farmácie a liekovej politiky nás zároveň informovala, že uvíta návrhy zo strany SLK k pre-

biehajúcej diskusii o novele zákona č. 363/2011. Túto možnosť sme využili," dodal Vetrák.

Návrh Slovenskej lekárskej komory reaguje na disproporciu v zastúpení niektorých subjektov v poradných orgánoch. SLK navrhuje posilniť zastúpenie stavovských a odborných spoločností, ktoré sú hlavným garantom klinickej odbornosti a medicínskych štandardov. Posilnenie ich úlohy zvýši odbornú váhu a kvalitu rozhodovacích procesov. SLK tiež navrhuje posilniť zastúpenie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Úrad má ako nezávislý kontrolný orgán dôležitú úlohu pri dohľade nad verejnými zdrojmi a zároveň sa môže ako orgán dohliadajúci na správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti vyjadrovať ku kategorizácii optikou medicínskych štandardov.

**20.
november**

Uskutočnilo sa **VI. Fórum verejného zdravotníctva** na tému „Výzvy a možnosti personálnej politiky v zdravotníctve“. Konferencia vytvorila priestor na stretnutie odborníkov z praxe, akademikov, predstaviteľov štátnej správy aj profesijných organizácií a otvorila diskusiu o jednej z najpálčivejších tém slovenského zdravotníctva – personálnej politike. SLK na podujatí zastupoval viceprezident MUDr. Robert Vetrák, MPH.

**26.
november**

Prezidentka SLK MUDr. Valéria Vasilová spolu s viceprezidentom SLK MUDr. Robertom Vetrákom, MPH absolvovala stretnutie na **Ministerstve zdravotníctva SR s generálnou riaditeľkou Sekcie zdravia doc. MUDr. Adriánou Liptákovou, PhD., MPH, univ. prof.** Rokovanie iniciovala Slovenská lekárska komora.

„Išlo o potenciálnu spoluprácu medzi ministerstvom a komorou v súvislosti s legislatívou. SLK by mohla poskytnúť medicínsky, odborný pohľad na pripravované legislatívne zmeny a zabezpečiť komunikáciu v rámci odborných spoločností,“ zhrnula obsah stretnutia prezidentka.

„Hovorili sme o témach, ako je vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, legislatívne zmeny v oblasti ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti, koncepcie jednotlivých medicínskych odborov... Ak nás ministerstvo osloví, začneme podnikáť potrebné kroky,“ doplnil ju viceprezident MUDr. Robert Vetrák, MPH.

**2.
december**

Prezidentka SLK MUDr. Valéria Vasilová spolu s viceprezidentom SLK MUDr. Robertom Vetrákom, MPH sa zúčastnili rokovania s **predsedom Výboru NR SR pre zdravotníctvo MUDr. Vladimírom Balážom, PhD.** Hlavnou témou bola budúca spolupráca pri riešení niektorých legislatívnych návrhov.

Hovorilo sa o zvýšení poplatku za vedenie registra komorám, ktorý napokon nebol schválený. Prijatú legislatívnu zmenu – možnosť pozastaviť registráciu – vníma SLK pozitívne, vzhľadom na to, že malá časť lekárov predsa len pozabúda na túto povinnosť. Nový právny stav by mal pomôcť zlepšiť situáciu.

Obe strany súhlasili s tým, že je potrebné pracovať na tom, aby sa zvýšil kredit SLK a jej postavenie a vnímanie v spoločnosti. Zástupcovia SLK informovali predsedu výboru o tom, že zvažujú podanie nového zákona o postavení a činnosti komory na Slovensku.

**2. – 3.
december**

Uskutočnila sa **SME konferencia – Healthcare Summit 2025** s podtitulom „Peniaze sú dôležité. Ale na rozvoj nebudú stačiť“. Cieľom bolo opäť spojiť odborníkov zo Slovenska a Česka a vytvoriť priestor, aby si vymenili najnovšie poznatky a vzájomne sa poučili z dobrých vecí i nezdarov. SLK na podujatí zastupoval viceprezident MUDr. Robert Vetrák, MPH.

„Niekoľko diskusií sa venovalo porovnávaniu zdravotných systémov v SR a ČR. Odborníci konštatovali, že Slovensko, najmä z pohľadu financovania zdravotníctva, patrí na chvost v EÚ. V porovnaní s ČR prispieva SR za svojich poistencov o 1,3 miliardy eur menej (v prepočte na 5 miliónov obyvateľov). Z toho sa dá usudzovať, že zdravotníctvo nie je pre našich politikov a štát prioritou,“ zhrnul MUDr. Vetrák.

Rozdiel medzi SR a ČR bol aj v podpore preventívnych programov, najmä pri ochoreniach, ktoré najčastejšie spôsobujú úmrtnosť obyvateľstva – kardiovaskulárnych a onkologických ochoreniach.

„Na druhej strane však analytici poukazovali na to, že hodnotenia pacientov kvality poskytovanej starostlivosti sa zlepšujú. V rámci panelových diskusií sa diskutovalo aj o poplatkoch a doplatkoch, ktoré majú medziročne stúpajúci trend. Podľa analytikov to súvisí s nedostatočným financovaním ambulantného segmentu. Z diskusie vyplynulo, že poplatky u lekárov môžu mať aj určitý regulačný charakter a čiastočne znižovať

Na podujatí VI. Fórum verejného zdravotníctva sa diskutovalo o výzvach a možnostiach personálnej politiky v zdravotníctve.

Konferencia SME – Healthcare Summit 2025 spojila odborníkov zo Slovenska a Česka.

počet neopodstatnených návštev lekárov. V každom prípade musí ministerstvo pracovať na tom, aby vnieslo do poplatkov a ich regulácie poriadok. Tu vidí SLK možnosť na spoluprácu.“

**9.
december**

Prezídium SLK sa na pôde komory po prvý raz zišlo v novom zložení: MUDr. Valéria Vasilová, MUDr. Robert Vetrák, MPH, MUDr. Karol Mičko, MUDr. Peter Makara, MUDr. Jozef Tholt, MUDr. Ján Boldizsár, prof. MUDr. Soňa Balogová, PhD. Prezidentka v úvode informovala o aktuálnych aktivitách vedenia, o úvodných stretnutiach na MZ SR či v Sociálnej poisťovni.

Dôležitou bola informácia, že parlament napokon neschválil zvýšenie poplatku komore za vedenie registra. Parlament však schválil, že komora dočasne pozastaví registráciu, ak lekár neuhradil poplatok za vedenie registra za dva po sebe nasledujúce kalendárne roky. Prvýkrát bude môcť komora registráciu pozastaviť v roku 2028. SLK zruší registráciu lekárom, ktorí neuhradili poplatok za vedenie registra za päť po

sebe nasledujúcich kalendárnych rokov. Prvýkrát bude môcť komora registráciu zrušiť v roku 2031.

Prezídium schválilo okrem iných dôležitých bodov aj harmonogram zasadnutí na rok 2026. Odsúhlasilo tiež termín tradičného komorového podujatia LEKOM SKI 2026, ktoré sa uskutoční od 27. do 29. marca na Orave.

Členovia Prezídia SLK sformulovali a odsúhlasili aj oficiálne stanovisko k mediálnym vyjadreniam MUDr. Petra Kotlára (úplné znenie uverejňujeme na konci tohto bloku, pozn. red.).

**11.
december**

V Regionálnej lekárskej komore Košice sa uskutočnili dodatočné voľby prezidenta RLK, nakoľko pôvodne zvolená prezidentka RLK MUDr. Valéria Vasilová sa neskôr stala prezidentkou SLK. Novým prezidentom RLK sa jednohlasne stal MUDr. Marián Hojstrič, doterajší viceprezident regionálnej komory.

**Pripravil: Prokop Slováček
FOTO: Prokop Slováček, FB – AOPP, SZU**

Komora opätovne odsúdila vyjadrenia MUDr. Petra Kotlára

V utorok 9. decembra 2025 sa na pôde Slovenskej lekárskej komory (SLK) uskutočnila úvodná tlačová konferencia nového vedenia komory. Prezidentka MUDr. Valéria Vasilová, viceprezidenti MUDr. Robert Vetrák, MPH a MUDr. Karol Mičko informovali o prioritách komory do budúcnosti, o plánoch aj stretnutiach, najmä na Ministerstve zdravotníctva SR.

Tlačovej konferencii predchádzalo prvé zasadnutie nového Prezídia SLK, ktoré sformulovalo oficiálne vyhlásenie v súvislosti s vyjadreniami splnomocnenca vlády pre prešetrovanie pandémie COVID-19 MUDr. Petra Kotlára:

„Slovenská lekárska komora odsudzuje vyjadrenia splnomocnenca vlády SR, MUDr. Petra Kotlára, a považuje ich za subjektívne, zavádzajúce a nezodpovedné. Peter Kotlár svojimi vyjadreniami znevažuje prácu všetkých, ktorí poskytujú zdravotnú starostlivosť na základe ve-

deckých poznatkov. Jeho vyjadrenia sú o to nebezpečnejšie, že neoprávnene kriminalizujú zdravotníckych pracovníkov a vnášajú pochybnosti do laickej verejnosti, čo v konečnom dôsledku môže viesť k ohrozeniu zdravotného stavu obyvateľstva.“

V súvislosti s opakujúcimi sa otázkami o tom, či komora môže MUDr. Petra Kotlára za jeho vyjadrenia vylúčiť z komory, ponúklo SLK nasledujúce stanovisko:

„Slovenská lekárska komora sa musí riadiť svojím štatútom a zákonom č. 578/2004 Z. z. V zmysle zákona č. 578/2004 Z. z. o vylúčení člena komory môže rozhodnúť Disciplinárna komisia SLK najskôr v prípade, ak sa člen komory tretíkrát dopustil disciplinárneho previnenia. Vo vzťahu k MUDr. Petrovi Kotlárovi tento zákonný predpoklad možnosti rozhodnutia DK SLK o uložení disciplinárneho opatrenia – vylúčenie z komory – nie je naplnený.“

Aké sú výzvy nových predsedov?

K vrcholným orgánom SLK patria okrem Prezídia a Rady SLK aj Kontrolný výbor a Disciplinárna komisia SLK. Dôležitou súčasťou sú Stále výbory SLK – pre zahraničie, legislatívu, vzdelávanie. Stály výbor pre vnútorný život aktuálne prechádza transformáciou a mení sa na Výbor mladých lekárov.

Ostatný snem SLK v Žiline priniesol zmeny aj na pozíciách v týchto orgánoch. Okrem MUDr. Nomana Ehsana, MPH, ktorý obhájil post predsedu Kontrolného výboru SLK, sa na ostatných predsedníckych postoch udiali zmeny.

Zaujímalo nás, s akými pocitmi, predsavzatiami či nápadmi sa ujímajú svojich postov, ako sa tešia na svoje nové úlohy. Je to dobrá príležitosť, ako ich predstaviť aj vám, ostatným členom komory.

STÁLÝ VÝBOR PRE VZDELÁVANIE

Predsedníčka: **prof. MUDr. Soňa Balogová, PhD.**

Dovoľte mi poďakovať delegátkam a delegátom snemu SLK za dôveru, ktorá mi bola prejavovaná zvolením za predsedníčku Stáleho výboru pre vzdelávanie SLK (SVV SLK). Centrom jeho aktivít sú otázky organizácie, rozvoja a čiastočne aj kontroly sústavného vzdelávania lekárov, s cieľom zabezpečiť adekvátnu úroveň sústavného medicínskeho vzdelávania v zmysle slovenských a európskych štandardov ako jedného z najvýznamnejších predpokladov pre bezpečné a efektívne poskytovanie liečebno-preventívnej starostlivosti. Na novom poste považujem za najdôležitejšie jeho dôstojné obsahové i formálne naplnenie.

V aktuálnom zložení SVV SLK je zastúpená ambulatná, nemocničná aj akademická sféra lekárskeho stavu, čo poskytuje panoramatický pohľad na riešenú problematiku. Po obsahovej stránke považujem za jednu z najvýznamnejších priorít SVV SLK profilovanie úlohy SLK v jednotlivých oblastiach kontinuálneho medicínskeho vzdelávania ako premostujúceho elementu medzi pre- a postgraduálnym vzdelávaním poskytovaným lekáorskými fakultami a kontinuálnym medicínskym vzdelávaním poskytovaným odbornými spoločnosťami. Teda najmä v oblasti kontinuálneho medicínskeho vzdelávania orientovaného na rozvoj schopností a jemných

zručností presahujúcich jednotlivé odbornosti či vzdelávania sústredeného na konkrétnu oblasť danej špecializácie s interdisciplinárnym presahom. Pre dosiahnutie cieľov považujem v rámci činnosti SVV SLK za najdôležitejšie odbornú kompetentnosť, osobnú angažovanosť a kreativitosť.

Moje doterajšie profesionálne pôsobenie zahŕňa zdravotnícku i akademickú vedecko-výskumnú a pedagogickú skúsenosť, doma i v zahraničí, a tiež skúsenosť v pôsobení vo výbore odbornej vedeckej spoločnosti na európskej úrovni so zodpovednosťou za kontinuálne medicínske vzdelávanie. V rámci SLK som v predchádzajúcich troch funkčných obdobiach pôsobila ako predsedníčka Kontrolného výboru RLK Bratislava. Pestrosť uvedenej profesionálnej skúsenosti mi umožňuje mnohostranný pohľad na problematiku kontinuálneho medicínskeho vzdelávania a verím, že bude slúžiť ako dobrý základ a zároveň aj nový osobný vstup pre pôsobenie v novej úlohe.

Kontinuálne medicínske vzdelávanie vnímam ako proces stojaci na pevných základoch dokumentovaných výsledkov poznania, ktorý je neustále formovaný pribúdajúcimi dôkazmi a uskutočňovaný v dynamickom spoločenskom kontexte, pričom aj samotné vzdelávacie

metódy sú predmetom pokračujúceho vývoja. Smerovanie činnosti SVV SLK v nadchádzajúcom funkčnom období je aktuálne v štádiu jeho definovania, činnosť SVV SLK v novom zložení však považujem skôr za pokračujúci aktívny progres než za vyplňanie medzier z predchádzajúceho obdobia.

Aktuálne sme v rámci SVV SLK v aktívnej diskusii o prioritách a konkrétnom smerovaní pôsobenia vo sfére kontinuálneho medicínskeho vzdelávania a o konkrétnych formách spolupráce s ostatnými stálymi výbormi a štruktúrami SLK.

DISCIPLINÁRNA KOMISIA SLK

Predseda: **Dr. h. c. prof. MUDr. Peter Šimko, CSc.**

Disciplinárnu komisiu Slovenskej lekárskej komory by sme mali chápať ako prostriedok na reguláciu a garanciu odbornosti lekárskeho stavu a nepriamo aj hájenia záujmov lekárov. Žiaľ, naša komora nemá povinné členstvo a význam profesijnej samosprávy v možnosti účinného a odborného zastupovania a hájenia záujmov lekárov je tým významne obmedzený. Takže aj disciplinárne právomoci komory voči svojim členom sú obmedzené. Komora dbá na to, aby jej členovia vykonávali svoje povolanie odborne, v súlade s etikou povolania a podľa stanov komory. Disciplinárna komisia je však často po-

stavená do polohy pozorujúceho objektu. Ak kontrolným výborom navrhnutý člen na disciplinárne konanie sa vzdá členstva v komore – keďže mu stačí len registrácia – disciplinárne konanie sa musí bezmocne ukončiť. Pevne verím, že sa čo najskôr podarí zaviesť aj u nás na Slovensku optimálny model lekárskej komory z vyspelých krajín pre také náročné povolanie, ako je povolanie lekára. Teda aby každý lekár, ktorý vykonáva na území Slovenskej republiky lekárske povolanie v liečebnej aj preventívnej starostlivosti, musel byť členom SLK, ktorá by tak dostala kompetencie aj význam na úplne inej, vyššej úrovni.

KONTROLNÝ VÝBOR SLK

Predseda: **MUDr. Noman Ehsan, MPH**

Najprv by som sa chcel poďakovať delegátom volebného snemu v Žiline za ich veľkú dôveru, ktorú som zvolením do kontrolného výboru a potom aj na post predsedu získal. Veľmi si ju vážim. Verím, že budem pokračovať v tejto zodpovednej a náročnej práci ako doposiaľ. Spolu s ostatnými členmi výboru budeme aktívne pristupovať k riešeniu sťažností na členov SLK, s prihliadnutím na precízne dodržiavanie zákonov a vnútrokomorových predpisov. Nezáleží na tom, či sa bude jednať o radového člena

komory alebo jej funkcionára. V prípade nejasností požiadam člena komory o účasť na kontrolnom výbore, aby sme si vyjasnili stanoviská.

Funkcia predsedu je zodpovedným postom, napriek tomu sa na činnosť vo výbore teším. Verím, že opäť budeme kompaktným výborom, ktorý už aj v minulosti obstál v ťažkých situáciách. Samozrejmosťou je jeho nezávislosť, objektivita, autonómia a súčinnosť s ostatnými orgánmi Slovenskej lekárskej komory v jej prospech.

STÁLÝ VÝBOR PRE LEGISLATÍVU

Predseda: **MUDr. Miriam Dziaková, PhD.**

Ako predsedníčka Legislatívneho výboru SLK chcem nadviazať na prácu svojich predchodcov a zabezpečiť kontinuitu pri tvorbe odborných stanovísk k legislatívnym témam, ktoré sa dotýkajú zdravotníctva. V uplynulom volebnom období som pôsobila ako členka výboru, čo mi poskytlo cenné skúsenosti. Tie chcem ďalej rozvíjať v spolupráci s kolegami a zástupcami jednotlivých RLK – v prospech celej komory aj jej členov, ktorí sa na naše odborné stanoviská spoliehajú. Ako členka Rady SLK plánujem úzko spolupracovať s vedením komory pri tvorbe nových legislatívnych návrhov. V spolupráci s právnu kanceláriou sa zameriame na vysokú kvalitu argumentácie

a dôsledné sledovanie legislatívnych procesov.

Chcem stavať na tom, čo vo výbore fungovalo – na odbornosti a skúsenostiach členov, na detailnej znalosti legislatívnych procesov a na ochote spolupracovať. Kľúčovou úlohou výboru zostáva odborne podložená a rýchla reakcia na legislatívne zmeny, vrátane medzirezortných pripomienkových konaní. Veľký dôraz kladím aj na komunikáciu smerom dovnútra komory aj k lekárom, aby mali jasnejší prehľad o tom, čo výbor robí a z akých dôvodov. Mojm cieľom je, aby sa legislatívny výbor stal stabilným a rešpektovaným partnerom pre vedenie SLK aj pre odbornú verejnosť.

V roku 2026 očakávame viacero zásadných legislatívnych procesov, ktoré ovplyvnia zdravotníctvo. Preto plánujem posilniť spoluprácu s vedením SLK, regionálnymi komorami aj odbornými spoločnosťami. Zámerom je, aby sa naše stanoviská tvorili v maximálnej

možnej zhode s odbornou praxou a potrebami lekárov.

Funkcia predsedníčky je pre mňa záväzkom a chcem spolu s kolegami urobiť maximum pre to, aby sme legislatívne procesy ovplyvňovali pozitívne a v prospech lekárov aj pacientov. Teším sa na

odbornú diskusiu, na tímovú spoluprácu s kolegami, ktorí majú chuť zlepšovať fungovanie zdravotníctva, aj na pocit, že naša práca bude mať konkrétny dopad.

Verím, že Legislatívny výbor SLK bude aj naďalej jedným z kľúčových pilierov Slovenskej lekárskej komory.

STÁLY VÝBOR PRE ZAHRAŇIČIE

Predseda: **MUDr. Marcel Hrebenár**

Na úvod sa chcem poďakovať za dôveru, ktorú som získal zvolením na tento post. Verím, že budeme pokračovať v našarotovanej práci rovnako kvalitne, ako sa to darilo našim predchodcom pod vedením predošlej predsedníčky, ktorou bola MUDr. Ľudmila Lysinová, MPH. Ohotne mi pomáha zorientovať sa v úlohách, preberám od nej agendu, zoznamujem sa s prácou výboru. Poslaním výboru je koordinovať zahraničné aktivity SLK, pripravovať koncepčné materiály pre vedenie SLK v oblasti európskej a medzinárodnej spolupráce, zabezpečovať profesionálnu reprezentáciu SLK v medzinárodných lekárske organizáciách (CPME, UEMS, EJD, FEMS, AEMH a iné), podporovať integráciu slovenskej lekárskej profesie do európskeho priestoru a v neposlednom rade pripravovať podklady pre rozhodovanie prezidentky, Rady SLK a snemu SLK.

Za najdôležitejšie úlohy považujem:

- účasť, zastupovanie SLK a jej profe-

sionálna reprezentácia na zahraničných rokovaníach medzinárodných lekárske organizácií,

- vypracovanie spoločných pozícií s V4 a regionálnymi komorami,
- prípravu stanovísk SLK k medzinárodným dokumentom, legislatíve EÚ a odborným projektom (pravidelné stanoviská k témam ako pracovné podmienky lekárov, cezhraničná zdravotná starostlivosť, digitalizácia, ESG v zdravotníctve, postgraduálne vzdelávanie v EÚ, európske porovnanie a dáta),
- koordinovanie účasti SLK v európskych pracovných skupinách a komorových platformách,
- vypracúvanie správ o zahraničných aktivitách pre Radu SLK,
- iniciovanie a koordinácia partnerstiev so zahraničnými lekárske organizáciami, príprava spoločných európskych projektov,
- organizovanie a prijímanie zahraničných delegácií a výjazdy predstaviteľov SLK,

- iniciovanie návrhov stratégie zahraničnej politiky SLK,

Teším sa na to, že budem mať okolo seba skvelých kolegov, plných energie, entuziazmu a sily pracovať a budovať niečo nové a prospešné pre všetkých lekárov na Slovensku.

VÝBOR MLADÝCH LEKÁROV

(predtým Stály výbor pre vnútorný život)

Predseda: **MUDr. Andrej Kubašek**

V prvom rade by som sa rád poďakoval delegátom ostatného snemu SLK v Žiline za prejavenu dôveru. Ako nový predseda Výboru mladých lekárov SLK, ktorý sa postupne transformuje zo Stáleho výboru pre vnútorný život SLK, som sa stal aj členom Rady SLK. Chcem komunikovať s predsedami výborov v regionálnych komorách, zdieľať ich predstavy, byť prostredníkom medzi členmi z regiónu a Radou SLK. Spoločne skúsime sformulovať ciele do najbližšieho obdobia. Pokúsím sa o zlepšenie komunikácie starších a mladších členov komory. Mojou snahou bude prilákať do komory nových mladých lekárov, napriek nepovinnému členstvu. Aby

pre nich komora nebola strašiakom v zmysle exekútora nedoplatkov v registri a neúprosým kontrolórom kreditov sústavného vzdelávania. V najbližších dňoch sa budem spolu s RLK Žilina spolupodieľať na organizácii tradičnej komorovej akcie LEKOM SKI 2026. Na túto krásnu akciu, v prostredí krásnej oravskej prírody, v horskom stredisku Roháče – Spálená, vás, milí lekári, už teraz chcem veľmi pekne pozvať. Tvrdo pracujeme na tom, aby bol dostatok snehu a vybavujeme aj pekné počasie... ☺ Verím, že sa to podarí.

Prípravil: **Prokop Slováček**

Foto: **archív SLK**

Nelegálna prax v stomatológii, zubári ponúkajú riešenie

Nelegálna prax v zubnom lekárstve je problém, ktorý sa nesmie podceňovať. Počet nahlásených aj medializovaných prípadov rastie, z pohľadu Slovenskej komory zubných lekárov (SKZL) ide o závažné zdravotné riziko.

V prípade nelegálnej praxe nejde o alternatívu k bežnej zdravotnej starostlivosti, ale o nebezpečnú činnosť vykonávanú bez znalostí, bez zodpovednosti a často v nevyhovujúcich podmienkach. Takéto zásahy môžu viesť k infekciám, trvalým poškodeniam, strate zubov či k život ohrozujúcim komplikáciám. Pacienti však často prídu na to, že boli ošetrovaní nelegálne, až keď je neskoro.

„Slovenská komora zubných lekárov má zákonnú a morálnu povinnosť chrániť verejnosť. Preto sme túto tému otvorili a ponúkame aj konkrétne riešenie – overovací portál www.overzubara.sk. Každý si na ňom môže rýchlo zistiť, kto má oprávnenie poskytovať stomatologickú starostlivosť. Chceme, aby mali pacienti istotu, že ich lieči kvalifikovaný odborník a nie osoba bez vzdelania.“

Portál umožňuje jednoducho overiť, či je osoba registrovaná v SKZL a či má aktívne oprávnenie vykonávať povolanie. Overenie je bezplatné a dostupné pre verejnosť.

Typickými znakmi nelegálnej praxe sú neštandardné priestory, nízke ceny, odmietanie vystaviť doklad, nemožnosť dohľadať poskytovateľa v registri SKZL či absencia oficiálnej ambulancie v systéme e-VÚC.

A prečo SKZL považuje nelegálnu prax za tak veľmi nebezpečnú?

„Laici nepoznajú medicínske postupy ani zásady hygieny. Poranenia, infekcie, abscesy, poškodenia nervov či trvalé následky sú bežným výsledkom takýchto zásahov. Pacient navyše nemá žiadnu právnu ochranu, dokumentáciu ani nárok na odškodnenie.“

V prípade, že máte podozrenie na nelegálnu prax, môžete podať podnet na ÚDZS, príslušný VÚC alebo priamo na SKZL.

SKZL nemá právomoc rušiť prevádzky ani udeľovať sankcie nečlenom komory. Túto kompetenciu majú VÚC, ÚDZS a ďalšie kontrolné orgány. SKZL však podáva podnety, spolupracuje pri vyšetrovaniach a poskytuje odborné stanoviská.

www.overzubara.sk

Zdroj: SKZL

INZERCIA

MO
Masarykův
onkologický
ústav

Hledáme lékaře specialisty – staňte se součástí špičkového onkologického centra!

Aktuálně obsazujeme odbornosti

urologie | radiologie | gynekologie |
gastroenterologie | patologie |
ARO | pneumologie

Hledáte prostředí, kde můžete růst, tvořit a posouvat medicínu kupředu? U nás najdete mezinárodní renomé, špičkové technologie a prostor věnovat se klinické i vědecké práci.

[více informací →](#)

www.mou.cz/kariera

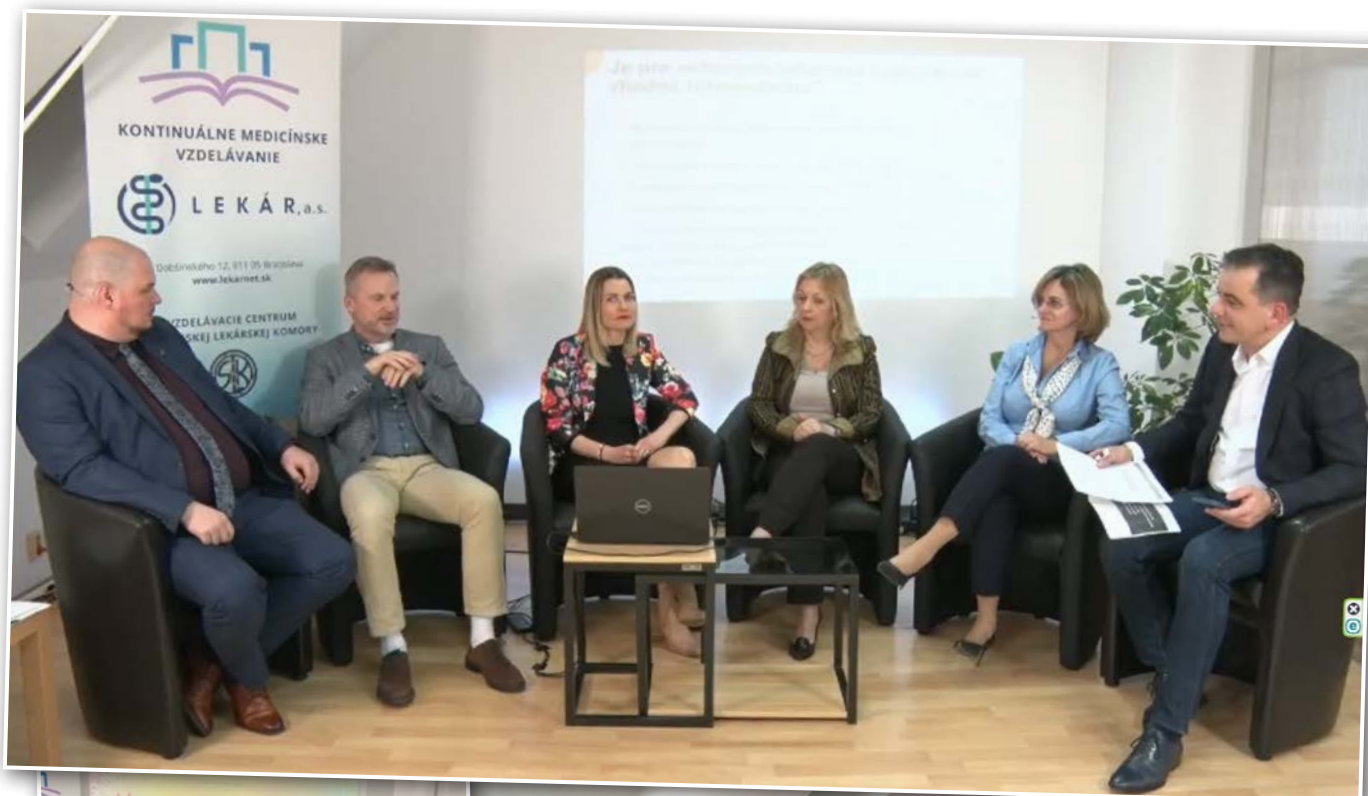
Ďakujeme vám za vašu účasť na vzdelávacích podujatiach SLK, LEKÁR, a. s., v roku 2025 ... na živých podujatiach

... na kurzoch s praktickou výukou

... na štúdiových vysielaniach

... na webinároch

Navigácia v svete ADHD
- medzi impulzívnosťou a nepozornosťou -

5. November 2025
17:00 hod. - 19:00 hod.

ODBORNÝ GARANT: MUDr. Ján Šuba, MPH
HLAVNÝ PARTNER: **Brain market**

REGISTRÁCIA: <https://sdu.sk/nd9DR>

LEKÁR, a.s., Ing. Mária Lacová, vzdelavanie@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

WEBINÁR

ČO JE DOBRÉ VEDIEŤ O ANTIKONCEPCII
- pohľad nielen pre gynekológov -

26. MAREC 2025
17:00 - 19:00 hod.

ODBORNÝ GARANT: MUDr. Zuzana Nižňanská, PhD., IFEPA

PARTNER: **NADACIA LEKÁR**

REGISTRÁCIA: <https://sdu.sk/rmdcS>

LEKÁR, a.s., Ing. Mária Lacová, vzdelavanie@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

WEBINÁR

CSU DIALOGY 2025
Komplexnosť autoinflammácie v kontexte CSU

16. APRIL 2025
16:00 - 18:00 hod.

ODBORNÝ GARANT PODUJATIA: prof. MUDr. Mgr. Miloš Jeseňák, PhD., MBA, Dott.Ric., MHA, FAAAAI

REGISTRÁCIA: <https://sdu.sk/CluF>

PARTNER: **NOVARTIS**

LEKÁR, a.s., MUDr. Zuzana Terentová, Ing. Mária Lacová, vzdelavanie@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

WEBINÁR

CSU DIALOGY 2025 - 2. časť
CHRONICKÁ URTIKÁRIA
ochorenie mnohých tvárí, mechanizmov a špecializácií

25. NOVEMBER 2025
17:00 - 18:30 hod.

ODBORNÝ GARANT PODUJATIA: prof. MUDr. Mgr. Miloš Jeseňák, PhD., MBA, Dott.Ric., MHA, FAAAAI

REGISTRÁCIA: <https://sdu.sk/Tnnj>

PARTNER: **NOVARTIS**

LEKÁR, a.s., MUDr. Zuzana Terentová, Ing. Mária Lacová, vzdelavanie@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

WEBINÁR

DEMENCIA & ALZHEIMEROVÁ CHOROBA

10. APRIL 2025 o 17:00 hod.

ODBORNÝ GARANT: prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc., FESO, FEAN

GENERALNÝ PARTNER: **GEDON RICHTER**

HLAVNÝ PARTNER: **SCHMIDT**

REGISTRÁCIA: <https://lekarnet.sk/>

LEKÁR, a.s., Ing. Mária Lacová, maria.lacova@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

AKO POSILŇOVAŤ ZMYSLUPNOSŤ V PRÁCI.
ZDROJE ŠTASTIA.
DUŠEVNÉ ZDRAVIE

10. december 2025
17:00 - 19:00 hod.

PARTNER: **VÚB BANKA**

ODBORNÝ GARANT: **Mgr. Aleš Bednařík**

REGISTRÁCIA: <https://lekarnet.sk>

LEKÁR, a.s., Ing. Mária Lacová, vzdelavanie@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ V AMBULANCIÍ 2025

webinár

23. apríl 2025 • 17:00 hod.

Registrácia: <https://sdu.sk/30gG>

Partners podujatia: **DŮVERA** **eset**

Ing. Roman Varga, cybersecurity manager, Z.p. Dôvera
Ing. Ondrej Krajč, senior technical pre-sales representative ESET, spol. s r.o.

2 KREDITY

WEBINÁR

MENOPAUZA A PREMENOPAUZA

29. APRIL 2025 17:00 HOD

Odborný garant podujatia: prof. MUDr. Miroslav BOROVSÝ, CSc.

HLAVNÝ PARTNER: **Forfemina**

REGISTRÁCIA: <https://lekarnet.sk>

LEKÁR, a.s., Ing. Mária Lacová, maria.lacova@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

HPV - ČO O ŇOM VIEME

Odborný garant: doc. MUDr. Mikuláš Redecha, PhD.

7. máj 2025 • 17:00 – 19:00 hod.

REGISTRÁCIA: <https://sdu.sk/dR708>

Podujatie podporili: **Roche** **MSD** **union**

LEKÁR, a.s., vzdelavanie@lekarnet.sk

2 KREDITY

ŠTÚDIÓVÉ VYSIELANIE

Umenie ako podporné médium (nielen) v liečebnom a edukatívnom procese

4.6.2025
17:00 - 19:00 hod.

ODBORNÝ GARANT PODUJATIA: MUDr. Peter LIPOVSKÝ

PARTNER: **DŮVERA**

REGISTRÁCIA: <https://sdu.sk/RDKJl>

LEKÁR, a.s., Ing. Mária Lacová, vzdelavanie@lekarnet.sk, +421 911 199 723

2 KREDITY

Sprevádzanie pacienta pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Slovenský právny poriadok zakotvuje viacero konkrétnych práv pacienta týkajúcich sa sprevádzania, pričom zohľadňuje osobitosti jednotlivých situácií – pôrod, maloletí pacienti, osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Cieľom tohto článku je prehľadne zhrnúť platnú právnu úpravu a metodické usmernenia Ministerstva zdravotníctva SR.

Prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti patrí medzi dôležité prvky humanizácie medicíny. Pre pacienta často predstavuje kľúčový zdroj emocionálnej opory, pocitu bezpečia a dôvery. Moderné trendy v zdravotníctve zdôrazňujú, že pacient nie je len objektom liečby, ale aktívnym účastníkom procesu, a práve možnosť mať pri sebe blízku osobu výrazne prispieva k jeho psychickej pohode.

PRÍTOMNOSŤ SPREVÁDZAJÚCEJ OSOBY PRI PÔRODE

Hoci vláda Slovenskej republiky ešte v roku 2001 prijala Chartu práv pacienta, ktorá v článku 7 ods. 4 ustanovuje právo ženy, aby po dohode so zdravotníckym zariadením bola pri pôrode prítomná dospelá osoba, ktorú si vyberie, v zákone č. 576/2004 Z. z. bolo toto právo explicitne ukotvené s účinnosťou až od 1. júna 2024 (§ 11 ods. 17 zákona č. 576/2004 Z. z.).

V zmysle uvedenej právnej úpravy má žena právo na prítomnosť ňou určenej sprevádzajúcej osoby. Ak to podmienky zdravotníckeho zariadenia dovoľujú, žene sa umožní prítomnosť viacerých ňou určených sprevádzajúcich osôb. Môže ísť o partnera, príbuzného či inú osobu podľa vlastného výberu.

Ošetrojúci lekár môže prítomnosť osôb v nevyhnutnej miere obmedziť, ak by ich prítomnosť bola nezlučiteľná s povahou poskytovaného zdravotného výkonu. Sprevádzajúcou osobou nemôže byť osoba vo výkone trestu odňatia slobody, osoba vo väzbe, osoba vo výkone detencie.

SPREVÁDZANIE OSOBY S ŤAŽKÝM ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Úprava práva na prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri osobách s ťažkým zdravotným postihnutím je účinná od 1. 5. 2022 (§ 11 ods. 15-16 zákona č. 576/2004 Z. z.). Osoby s preukazom ZŤP alebo ZŤP-S, ktoré nie sú spôsobilé dať informovaný súhlas, majú právo na prítomnosť opatrovníka (zákonného zástupcu), alebo inej nimi písomne určenej plnoletej osoby. Podmienkou je, aby prítomnosť nenarušovala poskytovanie zdravotnej starostlivosti. V jednom momente môže byť prítomná iba jedna sprevádzajúca plnoletá osoba.

SPRIEVODCA V ÚSTAVNEJ STAROSTLIVOSTI

Zákon č. 576/2004 Z. z. od nadobudnutia svojej účinnosti (1. 1. 2025) definuje pojem sprievodcu osoby v ústavnej starostlivosti. Sprievodcom osoby v ústavnej starostlivosti je osoba, ktorá bola prijatá do ústavnej starostlivosti spolu s osobou, ktorej sa poskytuje ústavná starostlivosť. Sprievodcom osoby v ústavnej starostlivosti môže byť len osoba plnoletá; to neplatí, ak sprievodcom je dieťa do troch rokov veku prijaté do ústavnej starostlivosti spolu s rodičom alebo maloletý rodič prijatý do ústavnej starostlivosti spolu s dieťaťom do jedného roku veku.

V súvislosti so sprievodom pri poskytovaní ústavnej zdravotnej starostlivosti maloletému dieťaťu, lekár ústavného zariadenia uzná dočasnú pracovnú neschopnosť aj sprievodcovi osoby v ústavnej starostlivosti. Ak je pri takejto dočasnej pracovnej neschopnosti po prepustení maloletého dieťaťa zo zdravotníckeho zariadenia ústavnej starostlivosti v tom istom prípade plánovaná ďalšia ústavná starostlivosť, ošetrojúci lekár dočasnú pracovnú neschopnosť neukončuje.

PRÁVO MALOLETÉHO PACIENTA NA SPREVÁDZAJÚCU OSOBU

Prijatá zákonná úprava účinná len od 1. 9. 2025 (§ 11 ods. 18 zákona č. 576/2004 Z. z.) len stručne ustanovuje právo maloletej osoby mať pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti právo na prítomnosť zákonného zástupcu alebo inej plnoletej osoby, písomne určenej zákonným zástupcom podľa § 6 ods. 1 písm. b). Takouto osobou nemôže byť osoba, ktorá je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone detencie.

Zákonným zástupcom sa myslí zákonný zástupca v širšom slova zmysle definovaný v § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 576/2004 Z. z. – okrem rodiča napr. aj opatrovník, poručník, iná fyzická osoba ako rodič, ktorá má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, štatutárny zástupca zariadenia, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej starostlivosti.

Na stručnú právnu úpravu reagovalo Ministerstvo zdravotníctva SR, ktoré s cieľom zjednotiť postup poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pri uplatňovaní práva maloletého dieťaťa na prítomnosť sprevádzajúcej osoby vydalo Odborné usmernenie k výkonu práva maloletého dieťaťa na prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, publikované vo Vestníku MZ č. 23/2025.

Právo maloletého dieťaťa na prítomnosť sprevádzajúcej osoby nie je absolútne. Toto právo je možné obmedziť vtedy, ak by prítomnosť sprevádzajúcej osoby ohrozila samotné poskytovanie zdravotnej starostlivosti, a teda aj život a zdravie maloletého pacienta, ktorého táto osoba sprevádza. V takom prípade ošetrojúci lekár môže prítomnosť sprevádzajúcej osoby obmedziť.

Musí ísť však o skutočné, priame a bezprostredné ohrozenie priebehu poskytovania zdravotnej starostlivosti, nie hypotetické alebo predpokladané, v nevyhnutnej miere na nevyhnutný čas. Aj pri obmedzení prítomnosti sprevádzajúcej osoby pri operačnom výkone má blízka osoba právo na informovanie o poskytovanom zdravotnom výkone a právo na zotrvanie v zdravotníckom zariadení.

Ak je maloletý pacient zverený do starostlivosti právnickej osobe, aj on má právo na prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Touto osobou môže byť poverený pracovník, a to spravidla ten, ktorý sa o maloletého pacienta v príslušnom zariadení stará a ku ktorému má maloletý pacient

vytvorený vzťah, napríklad vychovávateľ, opatrovateľ, sociálny pracovník alebo psychológ. Sprevádzajúcu osobu nemožno vnímať ako návštevu maloletého pacienta. V prípade širšej skupiny blízkych osôb (iných ako zákonných zástupcov) však možno kontakt s maloletým pacientom obmedziť návštevými hodinami, ak sú možné individuálne výnimky (napríklad o umožnenie prítomnosti blízkych osôb pri maloletých pacientoch v terminálnom štádiu ochorenia).

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nemôže uprednostňovať žiadne pohlavie sprevádzajúcej osoby, napr. výlučne alebo prednostne navrhovať prítomnosť sprevádzajúcej osoby ženského pohlavia.

Vo všeobecnosti platí, že maloletý pacient má právo na prítomnosť oboch rodičov, čo však vždy nemusí byť v praxi možné, berúc do úvahy prevádzkové a priestorové kapacity zdravotníckych zariadení. Ak je objektívne možná prítomnosť iba jedného rodiča, primárnym kritériom je pranie samotného maloletého pacienta. Ak maloletý pacient nie je schopný prejavíť v tejto otázke svoju vôľu, je na rodičoch, aby našli v tejto otázke zhodu. Ak rodičia nie sú schopní vzájomnú zhodu dosiahnuť, a táto situácia narúša poskytovanie zdravotnej starostlivosti maloletému pacientovi, alebo inému pacientovi, je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa a kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, oprávnený v nevyhnutnej miere obmedziť prítomnosť jedného, alebo oboch rodičov. O možnosti takéhoto postupu poskytovateľ zdravotnej starostlivosti rodičov vopred informuje.

Akonáhle medzi rodičmi nastane zhoda na tom, kto z nich bude pri maloletom pacientovi prítom-

ný, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je povinný túto prítomnosť opätovne umožniť. Pre úplnosť je potrebné dodať, že maloletý pacient sa môže sám vyjadriť, či si prítomnosť sprevádzajúcej osoby praje, alebo nie.

Je povinnosťou poskytovateľa umožniť, aby prítomnosť sprevádzajúcej osoby bola realizovaná formou pobytu spolu s maloletým pacientom, ak na to má vhodné priestorové podmienky, nedochádza k narušeniu alebo narúšaniu poskytovania zdravotnej starostlivosti (napr. z dôvodu agresivity, infekčnosti alebo intoxikácie sprevádzajúcej osoby) alebo pobyt nie je právnym predpisom zakázaný, pričom ak nie je možné zabezpečiť pobyt osoby, je právo maloletého pacienta na prítomnosť sprevádzajúcej osoby zabezpečená tak, že je k lôžku hospitalizovaného maloletého pacienta umiestnená stolička pre sprevádzajúcu osobu.

Nie je porušením práva na prítomnosť sprevádzajúcej osoby, ak sprevádzajúcej osobe nie je poskytnuté lôžko alebo strava.

ZÁVER

Prítomnosť sprevádzajúcej osoby predstavuje dôležitý mechanizmus ochrany práv pacientov a významne prispieva k ich psychickej a emocionálnej pohode. Slovenská právna úprava poskytuje široký rámec pre uplatňovanie tohto práva, pričom zároveň chráni aj profesionálne a bezpečnostné aspekty poskytovania zdravotnej starostlivosti. Úlohou zdravotníckych zariadení je tieto práva rešpektovať a v praxi aktívne podporovať, pokiaľ neexistujú objektívne dôvody na ich obmedzenie.

Konkrétne príklady aplikácie práva maloletého na prítomnosť sprevádzajúcej osoby

Ambulantná starostlivosť

- Sprevádzajúca osoba môže byť prítomná počas celého výkonu (§ 11 ods. 8).

Ústavná a jednodňová starostlivosť

- Umožnená nepretržitá prítomnosť, ak to podmienky dovoľujú, poskytne sa lôžko alebo stolička,
- sprevádzajúca osoba môže byť pri všetkých vyšetreniach a ošetrovaniach,
- v osobitných situáciách možno prijať zdravého súrodenca (napr. osamelý rodič s viacerými deťmi).

Intenzívna starostlivosť

- Nepretržitá prítomnosť je umožnená,
- môže byť podmienená použitím osobných ochranných pomôcok, ako aj poučením o pravidlách správania sa v daných priestoroch,
- podľa priestorových možností je sprevádzajúcej osobe ponúknutá aspoň stolička alebo kreslo, ktoré je spravidla umiestnené pri posteli maloletého pacienta. Ak to objektívne okolnosti dovoľujú a po dohode s ošetrojúcimi zdravotníckymi pracovníkmi, sprevádzajúca osoba sa zapojí do starostlivosti o maloletého pacienta.
- Výnimku pri uplatňovaní práva maloletého pacienta na prítomnosť sprevádzajúcej osoby predstavujú infekčné jednotky intenzívnej starostlivosti, kedy je možné prítomnosť sprevádzajúcej osoby podmieniť individuálnym posúdením ošetrojúceho lekára alebo vedenia pracoviska či zdravotníckeho zariadenia. Ani na infekčných jednotkách intenzívnej starostlivosti však nemožno paušálne vylúčiť prítomnosť sprevádzajúcej osoby alebo ju obmedziť len na návštevné hodiny.

Operačná sála

- Predoperačná príprava vrátane premedikácie sa vykonáva za prítomnosti sprevádzajúcej osoby,
- sprevádzajúca osoba spravidla nevstupuje do operačnej sály počas výkonu,
- ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti umožňuje prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri uspávaní dieťaťa pri plánovaných zákrokoch na operačnej sále, tak jej prítomnosť na operačnej sále môže podmieniť individuálnym posúdením lekára alebo konzília (zloženej napr. zo zástupcov z tímu operačných sál a detského oddelenia), pričom po uspaní je následne sprevádzajúca osoba odvedená z operačnej sály,
- po ukončení operácie je sprevádzajúcej osobe umožnený prístup na tzv. prebúdzaciu izbu alebo iné určené oddelenie,
- lekár poskytujúci anesteziologickú starostlivosť má možnosť v odôvodnených prípadoch prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri poskytovaní anesteziologickej starostlivosti odmietnuť; prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri maloletom pacientovi počas anestézie nesmie viesť k zníženiu kvality a bezpečnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Psychiatrické oddelenie

Prítomnosť rodiča, alebo sprevádzajúcej osoby môže byť terapeuticky prospešná, zároveň však môže byť nevhodná, ak je rodič zdrojom psychického stresu. Pri posudzovaní možnej prítomnosti sa prihliada na:

- názor dieťaťa,
- práva ostatných pacientov – prítomnosť sprevádzajúcej osoby môže špecificky vplývať na správanie iných pacientov, ktorým je poskytovaná napríklad psychiatrická starostlivosť,
- odporúčania odborníkov (pediater, pedopsychiater, sociálna služba),
- nie je porušením práva na prítomnosť sprevádzajúcej osoby, ak lekár stanoví liečebné aktivity, pri ktorých prítomnosť nie je prípustná (napr. skupinové terapie).

Novorodenci po pôrode

Pri vaginálnom, plánovanom i akútnom cisárskom reze je umožnená prítomnosť druhého rodiča, ak to zdravotný stav a situácia dovoľujú. Ak matka nemôže byť s dieťaťom:

- prítomnosť sa umožní otcovi,
- ak sú matka aj dieťa na jednolôžkovej izbe, kontakt otca nie je obmedzený návštevnými hodinami.

Prítomnosť sprevádzajúcej osoby pri resuscitácii

Princípom modernej medicíny je umožniť prítomnosť sprevádzajúcej osoby aj pri resuscitácii maloletého pacienta. Prítomnosť môže byť obmedzená, ak:

- bráni vykonaniu resuscitácie,
- znižuje kvalitu alebo bezpečnosť neodkladnej starostlivosti,
- lekár môže odmietnuť prítomnosť aj po začatí výkonu, ak si to situácia vyžaduje.

Pripravil: Mgr. Zdenko Seneší

Foto: Freepik

Delegáti sjezdu ČLK dali důvěru současnému prezidentovi. Viceprezident rezignoval

Kam bude dál směřovat Česká lékařská komora? To naznačil XXXIX. sjezd, který se konal o víkendu 8. až 9. 11. 2025.

Prezidentskou funkci obhájil MUDr. Milan Kubek. Překvapení přišlo v podobě rezignace viceprezidenta ČLK MUDr. Jana Přády. Na sjezdu nechybělo ani právnické okénko, diskuse k úhradové vyhlášce se zástupcem Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR a prezentace k vývoji digitalizace, která má významně proměnit nejen komunikaci a administrativu ve zdravotnictví.

Hned v počátku se o překvapivý krok postaral ještě stávající viceprezident ČLK MUDr. Jan Přáda, jeden ze tří kandidátů na post prezidenta. Oznámil, že na svoji funkci rezignuje.

Důvodů, proč se k tomuto kroku rozhodl, uvedl několik. Zaprvé mu přijde žádoucí, aby se srovnalo funkční období prezidenta a viceprezidenta. Zadruhé by se díky tomuto kroku srovnaly podmínky pro volbu prezidenta a zatřetí zdůraznil, že by si měl následně prezident vybrat viceprezidenta, který by mu pomáhal naplňovat program, jenž si předsevzal.

„Prezident a viceprezident by měli fungovat v tandemu, a pokud tak nefungují, je potřeba respektovat samozřejmě názor prezidenta – není jiné východisko. Pozice viceprezidenta není mocenskou pozicí, nemá separátní program a už vůbec nemá být názorovou opozicí, nemá být cenou útěchy ani trafikou. Viceprezident má být pravou rukou prezidenta proto, aby mohl prezident naplňovat svůj program,“ řekl Přáda.

Setrvání ve funkci mu nedávalo smysl ani v případě, kdyby se ve volbách prezidentem nestal.

ZPRÁVA PREZIDENTA ČLK: CO SE PODAŘILO A NEPODAŘILO

Úvodní částí programu sjezdu byla zpráva prezidenta ČLK MUDr. Milana Kubka o činnosti komory ve složitých domácích podmínkách i reprezentaci

”

KDYŽ NĚCO FUNGUJE, TAK VŠICHNI MÁME TENDENCI TO BRÁT JAKO SAMOZŘEJMOST. NENÍ TO ALE SAMOZŘEJMOST A JÁ DĚKUJI VŠEM, KDO SE NA TOM PODÍLEJÍ. KOMORA JE EKONOMICKY STABILIZOVANÁ, DAŘÍ SE NÁM UDRŽOVAT TRADICE LÉKAŘSKÉHO STAVU, ŽIJE DŮM LÉKAŘŮ JAKO MULTIFUNKČNÍ ŠKOLICÍ CENTRUM, KOMORA JE SCHOPNÁ POMÁHAT LÉKAŘŮM V NOUZI, KDYŽ JE TO POTŘEBA, A FUNGUJE SEKCE MLADÝCH LÉKAŘŮ.

Prezident ČLK o pozitivěch předchozího období

“

směrem do zahraničí, změny v digitalizaci, v právní činnosti, v informovanosti a ve vzdělávání, kde hraje komora důležitou roli. Zásadní je ale další směřování lékařů a potažmo celého zdravotnictví.

Počet členů ČLK se rok od roku zvyšuje. Roste zejména počet seniorů. Naopak trvale klesá množství soukromých lékařů. Tento trend s ohledem na snahu udržet lékaře jako svobodné

povolání považuje prezident ČLK za znepokojivý.

„Svoji roli nepochybně sehrává postupující feminizace, kdy lékařky mají větší zájem o zkrácené pracovní úvazky a více je láká jistota zaměstnaneckého poměru. Rozhodující je však ekonomický tlak, kterému jsou soukromí lékaři vystaveni,“ uvedl Kubek.

Neopomněl se dotknout i úhradové vyhlášky, vývoje plateb za státní pojištění a představení mnoha akcí, které komora pořádala.

Jedním z důležitých a mediálně atraktivním tématem je rozdělení kompetencí mezi lékaře a nelékařské profese. Podle Kubka je nutné sdílet stanovisko společnosti se Světovou lékařskou asociací, podle kterého lékaři jsou zdravotníci s nejvyšší kvalifikací. V současné době by však různé vlivové skupiny rády část kompetencí převzaly, ale odpovědnost už méně.

Závěrem Milan Kubek shrnul, co se povedlo a nepovedlo. Nepovedlo se udržet výběrová řízení před uzavíráním smluv v ambulantní péči, což zrušila novela zákona č. 48/1995 Sb. Vyhláška o soudních znalcích je stále v rozporu se zákonem. Nepodařilo se vložit vyšší právní ochrana zdravotníků do novely trestního zákoníku. Komory zřízené zákonem jsou stále považovány za lobby, zůstává rozdílná hodnota bodu v úhradové vyhlášce, naopak není zákon o odměňování zdravotníků, a na konec změny ve specializačním vzdělávání lékařů jsou spíše kosmetické.

Co se povedlo? Kromě výše zmíněných negativ podle Kubka komora funguje a poskytuje svým členům potřebný servis.

VOLBA PREZIDENTA A NOVÉHO PŘEDSTAVENSTVA

O post prezidenta se ucházeli celkem tři kandidáti – MUDr. Milan Kubek, MUDr. Zdeněk Mrozek, Ph.D., a MUDr. Jan Práda.

Každý z účastníků se představil a následovalo první kolo hlasování. V něm získal dosavadní prezident Milan Kubek 159 hlasů, Mrozek 97 hlasů a Práda 72 hlasů. První dva jmenovaní tak postoupili do druhého kola, kde už zvítězil Milan Kubek se 177 hlasy. Za ním skončil Zdeněk Mrozek se 146 hlasy.

Původně si delegáti na návrh Jana Prády odhlasovali, že po volbě prezidenta si rovnou zvolí i viceprezidenta. Nakonec ale hlasování revokovali a volba viceprezidenta proběhne až na dalším řádném sjezdu komory za rok.

Kromě prezidenta rezignovalo také celé představenstvo, proto muselo být zvoleno nové. Volba proběhla mandátovým způsobem podle krajů se zachováním stávajícího počtu delegátů za jednotlivý kraj.

PRÁVNÍ OKÉNKO A ÚHRADOVÁ VYHLÁŠKA

Nedělní ráno 9. listopadu začalo právním okénkem, kde advokát JUDr. Jan Mach představil lékařům změny v zákonech. Dotkl se nejen novely zákona o zdravotních službách, ale také

sankcí za „poplatky“ nebo některých nálezu Ústavního soudu.

Do budoucna navrhl usilovat o několik důležitých bodů v právní oblasti. Třeba o zachování rámcových smluv, které jsou podle něj velmi důležité především

”

**DĚKUJI VŠEM DELEGÁTŮM
ZA DŮVĚRU A DĚKUJI I OBĚMA
VYZYVATELŮM ZA FÉROVÝ
ZPŮSOB BOJE, PROTOŽE
DISKUSE BYLA VELMI VĚCNÁ.
PŘEDSTAVILI JSME MYSLÍM
ČESKOU LEKÁRSKOU KOMORU
VEŘEJNOSTI V NEJLEPŠÍM
SVĚTLE. A JÁ VÁM VŠEM ZA TO
DĚKUJI, PROTOŽE AUTORITU
KOMORA POTŘEBUJE K TOMU,
ABY VÁS A OSTATNÍ ČLENY
MOHLA HÁJIT.**

Prezident ČLK MUDr. Milan Kubek

“

pro soukromé lékaře, aby je chránily před zvláštními zdravotními pojištěními. Dále je podle doktora Macha nezbytné bránit jakékoliv „soutěži o ceny péče“ prostřednictvím zachování seznamu zdravotnických výkonů, usilovat o maximální eliminaci omezování úhrad péče i cestou Ústavního soudu či trvat na dodržování evropských i českých předpisů o době práce a odpočinku.

Z hostů přišel mezi lékaře náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči PhDr. Mgr. Jan Bodnár, LL.M., podle kterého z hlediska infekčních onemocnění nejsme v krizové situaci. Máme ale opravdu intenzivní problém s problematikou demografického stárnutí a dále s nárůstem nákladů.

„Když se podíváme na úhradovou vyhlášku pro rok 2026, tak vidíme částku 560 miliard korun z veřejných rozpočtů, respektive z rozpočtů zdravotních pojišťoven, které by měly být dedikovány na zdravotní péči. Netvrdím, že je to částka vysoká. Možná, že ani nedostačuje všem potřebám, které české zdravotnictví má. Máme poměrně silnou otázku centrové péče, vůbec nových technologií, které vstupují do systému,“ řekl náměstek Bodnár. Co ale s tím?

„Myslím, že před námi stojí napjatá doba, ve které se budeme muset dohodnout a najít jasnou strategii nejen na deklaratorní vymezení problémů, ale i na jejich řešení. Budeme rádi, když VZP bude diskutovat s vámi odborníky nejen při hledání řešení, která známe, ale i na jejich implementaci,“ doplnil.

Prezident Milan Kubek reagoval tím, že se nejspíše nevyhne navýšení zdravotního pojištění. Co ho k tomu vede? „V České republice vydáváme 8,8 procenta HDP na zdravotnictví. Průměr EU je 10,2 procenta. Zhruba nám chybí 100 miliard korun, abychom dosáhli této hladiny. Není mnoho opatření, kterými je možné dostat do zdravotnictví velké peníze. Těch cest není mnoho. Samozřejmě zákonitě bude

digitalizace, bude se spousta věcí ve zdravotnictví měnit, ale to peníze ani lékaře nenamnoží. Jednou z cest je navyšovat platby za státní pojištění, ale asi ani to nebude z dlouhodobého hlediska stačit, protože každá vláda, která to bude dělat, bude zároveň čelit kritice, že se zvyšuje schodek státního rozpočtu. Opravdu velké peníze lze do zdravotnictví dostat tak, že budou více platit všichni," vysvětlil prezident ČLK.

Jeho přítomnost samozřejmě vyvolala především zájem o další vývoj úhradové vyhlášky, ke které měla prezentaci advokátka a členka právního týmu ČLK MUDr. Mgr. Dagmar Záleská. Zdůraznila, že naprostou nezbytností je zachovat úhradovou vyhlášku jako garanci dodržování cenově regulačních principů. Dále mezi cíle zařadila zachování dohodovacího řízení jako transparentního způsobu jednání o úhradové vyhlášce.

Prezident Milan Kubek následně ještě vyvrátil tezi, která tvrdí, že by mělo dojít k odpolitizování zdravotních pojišťoven. „Zní to na první pohled demokraticky, co to ale znamená ve skutečnosti? Dnes jsou ve správních radách pojišťoven politici, kteří se nám musí zodpovídat. Když budou orgány odpolitizované, tak budou do správních rad nominovat své zástupce ti největší plátcí. Nebude to paní Nováková, ale velké koncerny, jejichž cílem bude pouze to, aby bylo zdravotní pojištění co nejnižší, nebo ti, kteří přímo podnikají ve zdravotnictví, či ti, co jsou ještě více nebezpeční, protože budou prosazovat své zájmy," varoval prezident Kubek.

NASTUPUJÍCÍ DIGITALIZACE

Vývoj v oblasti elektronizace zdravotnictví popsal ředitel Národního centra elektronického zdravotnictví Bc. Petr Foltýn. Podle něj je spíše důležité, jestli se udrží kontinuita procesu, implementace a reálné využití, které by mělo nastat postupně v letech 2026 až 2030. „Jednou z výzev, kterou jsme řešili se stávajícím ministrem a doufám, že i s nastávajícím, je zachování kontinuity," uvedl ředitel Foltýn s tím, že potvrdil soulad s kritérii digitalizace zdravotnictví, která následně zmínil prezident ČLK Milan Kubek.

„Jako lékaři máme poměrně jednoduchá kritéria, kterými se snažíme veškeré digitalizační procesy posuzovat. Měly by nám usnadňovat práci, zlepšit kvalitu poskytované péče, snížit administrativu, abychom měli více času na pacienta, a jestliže nám přinesou vyšší náklady, tak by je měl někdo kompenzovat," upřesnil Kubek.

Aby aplikace a nástup digitalizace mezi lékaři proběhl co nejhladší cestou, rýsuje se možná spolupráce Národního centra elektronického zdravotnictví s Českou lékařskou komorou v rámci specializačního vzdělávání, které komora zajišťuje a nabízí.

Celý sjezd skončil odhlasováním navržených usnesení.

Pavlna Zítková (Kráténé. Celý text najdete v časopise Tempus Medicorum na <https://www.lkcr.cz/>)

Foto: Martin Kubica

Najdôležitejšie uznesenia 39. zjazdu Českej lekárskej komory podľa prezidenta ČLK – MUDr. Milana Kubeka

- ČLK požaduje s ohľadom na rastúci počet útoků na zdravotníky **zvýšení jejich právní ochrany** tak, že každý fyzický útok na zdravotníka vedený při výkonu nebo pro výkon jeho povolání, musí být považován za trestný čin bez ohledu na to, zda došlo či nedošlo k ublížení na zdraví.
- ČLK upozorňuje na zásadní rozdíl mezi sdílením kompetencí v rámci zdravotnických týmů vedených lékaři, které považuje za zcela správné, a **převodem kompetencí** z lékařů na nelékařské zdravotnické pracovníky, který je motivován snahou ušetřit peníze na úkor kvality poskytované zdravotnické péče a bezpečnosti pacientů, se kterým **ČLK nesouhlasí**.
- ČLK **nesouhlasí s plány na rušení úhradové vyhlášky, seznamu zdravotních výkonů** s bodovými hodnotami, **rámcových smluv** se zdravotními pojišťovnami, **dohodovacího řízení a vyhlášky o požadavcích na minimální personální zabezpečení** zdravotních služeb. Tyto instituty je třeba trvale kultivovat, ale zachovat. Jejich existence je zárukou spravedlivého podnikatelského prostředí ve zdravotnictví, zárukou rovnosti úhrad a zachování dostupnosti kvalitní a bezpečné zdravotní péče pro pacienty. Rušení a oslabování těchto institutů by nahrávalo možnému korupci.
- Sjezd ČLK ukládá prezidentovi a představenstvu, aby prosazovali jednotu soukromých lékařů, která bude **hájit principy svobodného výkonu lékařského povolání**.
- Sjezd ČLK ukládá prezidentovi a představenstvu, aby prosazovali **zásadní reformu specializačního vzdělávání lékařů**, jejímž cílem bude snižování počtu specializačních oborů cestou jejich slučování. Zvýšení dostupnosti specializačního vzdělávání pro mladé lékaře díky zkrácení doby specializační přípravy a omezení pobytu na pracovištích vyššího typu na nezbytně dlouhou dobu, zvýšení propustnosti mezi jednotlivými obory a usnadnění rekvalifikace. Je třeba umožnit ambulantním lékařům, aby se v širší míře mohli zapojit do specializačního vzdělávání lékařů a mohli se tak spolupodílet na výchově svých nástupců. Český zdravotnictví nepotřebuje pouze vysoce specializované odborníky, ale v první řadě prakticky orientované lékaře do terénu. Komora podporuje zvyšování kompetencí praktických lékařů, ale zároveň požaduje, aby praktičtí lékaři měli lepší specializační vzdělávání a mohli tedy nové požadavky zajišťovat.
- Sjezd ČLK ukládá prezidentovi a představenstvu, aby prosazovali **zlepšování pracovních podmínek pro mladé lékařky** s cílem umožnit jim pracovat na částečné pracovní úvazky a spojit práci lékařky s péčí o rodinu.
- Sjezd ČLK ukládá prezidentovi, aby jednal s ministrem zdravotnictví o možnosti prosazení **novely zákona o České lékařské komoře**, kterou zpracovala Právní kancelář ČLK. Cílem této novely je vyšší efektivita disciplinárního řízení ČLK tak, aby komorou ukládaná nápravná opatření měla výchovně edukační efekt vůči lékařům a přispívala ke zvýšení kvality a bezpečnosti lékařské péče. ČLK požaduje kompetenci, aby v případech závažných úmyslných provinění měla právo tzv. postavit lékaře mimo službu do vyřešení případu. Je třeba zakotvit právo ČLK při zjištění závažných nedostatků v řízení a kontrole ukládat v rámci disciplinárního řízení nápravná opatření pro poskytovatele zdravotních služeb.

Očkovanie v lekárňach – zmena prístupu k prevencii

Na Slovensku by sa čoskoro mala otvoriť nová etapa v dostupnosti preventívnej zdravotnej starostlivosti.

Po schválení legislatívnych zmien sa aj slovenské lekárne postupne pripravujú na možnosť poskytovať očkovanie priamo vo svojich priestoroch.

Novela zákona o liekoch, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2024, umožňuje, aby sa očkovanie stalo súčasťou lekárenskej starostlivosti. V praxi to znamená, že farmaceuti po absolvovaní špeciálneho školenia a certifikácie budú môcť aplikovať vakcíny priamo pacientom.

Podľa aktuálnych plánov by sa prvé očkovania mohli realizovať už od roku 2026, pričom začiatok sa bude týkať len vybraných vakcín, najpravdepodobnejšie proti chrípke u dospelých. Reálne spustenie praxe sa však predpokladá v roku 2027,

keď budú dokončené všetky podzákonné normy, priestorové požiadavky a akreditačné procesy.

Záujem zapojiť sa do projektu bude dobrovoľný – nie každá lekáreň sa musí stať očkovacím miestom. Zároveň sa predpokladá, že zavedenie tejto služby si vyžiada úzku spoluprácu medzi farmaceutmi, lekármi a Ministerstvom zdravotníctva SR, najmä v oblasti bezpečnosti, dokumentácie a zodpovednosti za výkon očkovania. Pozrime sa spoločne, ako to aktuálne v tomto smere na Slovensku vyzerá.

ZMENA V PRÍSTUPE K PREVENCIÍ

Očkovanie v lekárňach už funguje v mnohých európskych krajinách, kde sa vďaka tomu zvýšila miera zaočkovanosťi proti chrípke o desiatky percent. Slovensko tak stojí na začiatku zmeny, ktorá môže zásadne ovplyvniť prístup verejnosti k prevencii a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

„Farmaceuti môžu výrazne prispieť k ochrane pred týmto závažným ochorením. Očkovanie pôsobí nielen priamo, tým, že udržiava zaočkované osoby zdravé a pomáha znížiť šírenie vírusu chrípky, ale zlepšuje zdravie celej populácie aj nepriamo. A to tým, že zabraňuje zhoršeniu vážnych chronických ochorení, ako sú cukrovka, choroby srdca, pľúc, obličiek a následným úmrtiam. Navyše očkovanie znižuje zaťaženie zdravotníkov, ktorých je nedostatok, a prispieva k obmedzeniu antimikrobiálnej rezistencie,“ vysvetlila prof. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH, predsedníčka Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti.

OČKOVANIE NA SKOK Z PRÁCE

Minister zdravotníctva SR Kamil Šaško absolvoval 30. októbra stretnutie s vedením Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, aby prediskutovali aktuálny stav priprav na spustenie certifikačného vzdelávania farmaceutov k výkonu očkovania v lekárňach. Stretnutie nadviazalo na legislatívne zmeny z roku 2023, ktoré umožnili očkovanie v lekárňach, a bolo zamerané na praktické kroky potrebné pre uvedenie nových kompetencií farmaceutov do praxe.

Dekan Farmaceutickej fakulty UK prof. Ján Klimas potvrdil pripravenosť fakulty na spustenie certifikačnej prípravy farmaceutov. „Lekáreň je miesto, kde sa pacient stretáva s farmaceutom, často ako prvým zdravotníkom, ktorému zverí svoj problém. Očkovanie v lekárni je prirodzeným pokračovaním tejto starostlivosti: je dostupné, bezpečné a postavené na jasných štandardoch. Fakulta je plne pripravená viesť certifikačné vzdelávanie a posilniť úlohu farmaceutov v prevencii ochorení, aby sme ponúkli ďalšie miesto, kde sa môžu dospelí a vyťažení ľudia dať zaočkovať – pohodlne a odborne,“ uviedol dekan.

Jeho slová potvrdil a rozvinul aj samotný minister. Ocenil zároveň pripravenosť fakulty aj farmaceutickej komunity. „Rezort finalizuje potrebné kroky na umožnenie akreditácie certifikačnej prípravy pre farmaceutov. Prevencia musí byť ľuďom bližšie – nielen v ambulanciách, ale aj v lekárňach. Farmaceuti majú dôveru verejnosti a ich zapojenie do očkovania môže významne prispieť k ochrane zdravia obyvateľov,“ reagoval minister.

DOTIAHNUŤ POSLEDNÉ KROKY

Farmaceuti sú najdostupnejší zdravotníci, viac ako dve tretiny Európanov má dostupnosť najbližšej lekárne do 5 minút. Kompetencie farmaceutov by bolo vhodné rozšíriť tak, ako je to v iných krajinách EÚ. Slovensko sa už roky borí s nízkou zaočkovanosťou proti chrípke, a práve lekáreň môžu byť miestom, ktoré to pomôže zmeniť. „Po piatich rokoch priprav veríme, že ministerstvo pomôže čo najskôr dotiahnuť

”

**OČKOVANIE PROTI CHRÍPKE
V LEKÁRŇACH VÝRAZNE POMÔŽE
ZNÍŽIŤ TLAK NA VYŤAŽENÝCH
VŠEOBECNÝCH LEKÁROV.
OČKOVANIE MIMO AMBULANCIÍ
MÁ VEĽKÝ VÝZNAM. NAJMÄ NA
JESEŇ SÚ NAŠE ZDRAVOTNÍCKE
KAPACITY VYŤAŽENÉ, A PRETO
JE DÔLEŽITÉ, ABY OČKOVANIE
BOLO ČO NAJDOSTUPNEJŠIE
PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ.**

*MUDr. Tomáš Szalay,
lekár Bratislavského samosprávneho kraja*

“

posledné kroky, ktoré konečne posunú očkovanie v lekárnach do praxe,“ uviedla viceprezidentka Slovenskej lekárskej komory Miroslava Snopková a pripomenula, že v USA si budúci rok pripomenú už 30 rokov od zavedenia očkovania v lekárnach a v Európe sa v lekárnach úspešne očkuje už 17 rokov. „Zapojenie farmaceutov do očkovania bude prirodzeným krokom v modernizácii zdravotného systému aj na Slovensku,“ dodala.

FARMACEUTI SÚ PRIPRAVENÍ

„Pre začatie certifikačnej prípravy farmaceutov na výkon očkovania stále chýba menšia úprava z dielne Ministerstva zdravotníctva SR, ktorá by umožnila udeliť akreditáciu novému vzdelávaciemu programu aj v situácii, keď zatiaľ neexistujú farmaceuti s príslušným oprávnením. Súčasný znenie Zásad akreditácie na uskutočňovanie študijných programov totiž neumožňuje, aby odborným garantom certifikačného programu bol odborník z príbuzného odboru, napríklad lekár s praxou v očkovaní. Farmaceuti sú pritom na spustenie programu pripravení, no ďalším odkladaním tejto zmeny sa celý proces môže opäť neprimerane predĺžiť,“ uviedla Miroslava Snopková. „Navýše je ešte v legislatívnom procese vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 129/2012 Z. z. o požiadavkách na správnu lekárenskú prax,“ dodala.

„Farmaceuti môžu byť oporou verejného zdravotníctva nielen pri očkovaní, ale aj pri skriningových a preventívnych vyšetreniach (krvný tlak, glykémia, CRP a mnohé ďalšie), pri kontrole správneho užívania liekov, edukácii pacientov či pri identifikácii rizikových interakcií liekov,“ doplnila Miroslava Snopková. Dodala, že aktuálne prebiehajúca novelizácia pri-

Ako sa očkuje v zahraničí

Podľa zdroja z Pharmaceutical Group of the European Union (PGEU) môžu farmaceuti v lekárnach podávať vakcíny v 15-tich európskych krajinách. Väčšinou proti chrípke alebo COVID-19. V deviatich z nich podávajú aj iné vakcíny a lieky. V troch krajinách musia byť prítomné sestry alebo lekári.

V globále neexistuje zatiaľ jednotná európska smernica, ktorá by špecificky stanovovala, že lekáre v celej EÚ musia alebo môžu poskytovať očkovanie. Každý štát si stanovuje vlastné podmienky, školenia a akreditácie.

slušných zákonov vytvára rámec na odborné a bezpečné poskytovanie týchto služieb v úzkej spolupráci s lekármi a ministerstvom zdravotníctva.

Pripravil: slo

ZDROJ: TS SLEK, Foto: TASR, Freepik, Adobe Stock

Inšpirácia z Írska? Okrem očkovania získajú farmaceuti aj ďalšie kompetencie

Cieľom rozšírenia kompetencií farmaceutov je zlepšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti a znížiť tlak na praktických lekárov. Bolo spustené vzdelávanie pre farmaceutov, ktorí chcú poskytovať túto službu vo svojich lekárnach. Zabezpečuje ho The Pharmaceutical Society of Ireland (PSI). Predpokladá sa, že táto služba bude pre pacientov dostupná v najbližších mesiacoch.

V Írsku vláda rozširuje úlohu farmaceutov tým, že im umožní predpisovať lieky na osem bežných ochorení: alergická rinitída, opary, zápal spojiviek, ústna kvasinková infekcia, pásový opar, impetigo, nekomplikovaná infekcia močových ciest, vulvovaginálna kvasinková infekcia, a to po absolvovaní špecifického vzdelávania a tréningu.

SÚ PRIPRAVENÍ ZAČAŤ

Írska ministerka zdravotníctva zriadila v auguste 2024 Skupinu na dohľad nad implementáciou rozšírenia komunitárnej farmácie (Implementation Oversight Group – IOG), ktorá má za úlohu implementovať odporúčania Expert Taskforce (tá vznikla v roku 2023). Združuje zástupcov jednotlivých kľúčových zainteresovaných strán a pracovala počas

ostatného roka na zabezpečení kľúčových nástrojov umožňujúcich verejným farmaceutom zaviesť službu pre bežné ochorenia vo vlastných lekárnach. To zahŕňalo vývoj a poskytovanie školení pre farmaceutov, dohľad nad vývojom potrebnej sekundárnej legislatívy a prípravu komunikácie na informovanie verejnosti o tejto zmene.

VÝZVA MINISTERKY

Kľúčové však je, že táto iniciatíva vyšla zo strany štátu so záujmom využiť odbornosť farmaceutov a priamo ministerka zdravotníctva povzbudzuje farmaceutov, aby sa do tejto služby pre pacientov zapojili: „Farmaceuti sú vysoko kvalifikovaní a vysoko dôveryhodní zdravotnícki odborníci, ktorí hrajú v našich komunitách a v našej zdravotnej starostlivosti každý deň kľúčovú úlohu. Zaručenie rýchlejšieho prístupu k liečbe bežných ochorení umožní verejnosti dostať sa do starostlivosti v správnom čase, na správnom mieste a od správneho zdravotníckeho odborníka. Povzbudzujem všetkých farmaceutov, aby využili toto školenie, ktoré im umožní využiť svoje odborné znalosti na sprostredkovanie rýchlejšej liečby a starostlivosti všetkým tým, ktorí sú v ich komunitách.“

35 rokov od obnovenia činnosti Slovenskej lekárskej komory

V dňoch 7. – 8. novembra 2025 sa v Bratislave stretli delegáti snemu Slovenskej lekárskej komory, ktorí si tento rok pripomenuli 75. výročie násilného prerušenia činnosti SLeK a zároveň 35. výročie obnovenia modernej profesijnej samosprávy, ktorá je jedným z pilierov slobodnej a demokratickej spoločnosti.

SLÁVNOSTNÁ ČASŤ: SPOMIENKY APLIKOVATELNÉ AJ DNES

Slávnostnú časť snemu, v piatok 7. novembra, otvoril prezident SLeK PharmDr. Ondrej Sukeľ. Vo svojom príhovore pripomenul tohtoročných laureátov Nobelovej ceny za ekonómiu a ich prínos k vysvetleniu ekonomického rastu, ktorý nevychádza zo stability, ale z tvorivej deštrukcie – procesu, ktorý na prvý pohľad niečo ničí, no zároveň vytvára nové a lepšie. Zdôraznil, že takýto rast je možný len v prostredí postavenom na vedomostiach, kultúre a dôvere. „Lebo pokrok bez morálky je len zmena, ale pokrok s morálkou je služba,“ uviedol.

Zástupcovia akademickej obce – doc. MVDr. Zuzana Kostecká, PhD., prorektorka UVLF v Košiciach, a prof. PharmDr. Ján Klimas, PhD., MPH, dekan FaF UK v Bratislave – vyzdvihli kvalitnú spoluprácu so SLeK, prepojenie pri výskumných a osvetových projektoch i synergiu pri zlepšovaní farmaceutickej starostlivosti.

Pozvanie prijali aj zástupcovia MZ SR, ŠÚKL, NCZI, poskytovateľov lekárskej starostlivosti, ako aj študenti zo Slovenského spolku študentov farmácie a Spolku košických študentov farmácie.

Zástupcovia Slovenskej lekárskej komory a Slovenskej komory zubných lekárov sa tento rok pre súbežné snemy svojich stavov nezúčastnili.

Pri tejto príležitosti komora ocenila štyroch farmaceutov cenou Artemide – uznanie za spoločenský prínos farmaceuta. Ocenení sú PharmDr. Žofia Bendžalová Kellnerová, Mgr. Zuzana Kostková, PharmDr. Zdenek Bugáň, RNDr. Jozef Pospíšil.

Slávnostná, neformálna časť snemu poskytla priestor na rozhovory s partnermi komory aj medzi členmi navzájom, pretože kultivovanie zdravých kolegiálnych vzťahov je základom jednoty a kvalitnej spolupráce.

PRACOVNÁ ČASŤ: POHĽAD DO BUDÚCNOSTI

Sobotná pracovná časť 38. snemu SLeK sa sústredila na zhodnotenie činnosti komory v uplynulom roku a na budúcnosť profesie – na hodnoty a činnosti, ktoré chcú dnešní farmaceuti rozvíjať a odovzdať ďalším generáciám.

Delegáti schválili novelizáciu viacerých vnútrokomorových predpisov a rozšírenie priestorov SLeK. Živú diskusiu priniesla najmä téma povinnej lekárskej praxe, ktorú chcú komora a vzdelávacie inštitúcie spoločne zlepšiť, aby ešte viac posilnili praktickú prípravu budúcich kolegov.

Positívne bolo hodnotené aj to, že od ostatného snemu pribudlo 233 nových farmaceutov. Napriek nepovinnému členstvu predstavuje aktuálna členská základňa takmer 90 % farmaceutov.

Delegáti tohtoročného snemu rokovanie uzavreli myšlienkou: „Uvedomujeme si, že dnešok je len krátky okamih, zatiaľ čo budúcnosť formuje to, v akom stave odovzdáme lekárenstvo našim nástupcom.“

*Príprava: Slovenská lekárska komora
Foto: Peter Bánoš*

Vlado JAVORSKÝ 2025

A NEVPUŠTÍM VÁS! NA PLES MEDIKOV STE SI VYBRALI ABSOLÚTNE NEVHODNÚ MASKU!

Vyzerá to tak, že na desať krások pripadá sto plastických chirurgov.

BALIŠ SA NA LYŽIARSKY?

Pitný režim? Čím ďalej od manželky, tým smädnejší.

Nádeji nemožno vyčítať, že prichádza na scénu ako posledná.

Viete, že ak nás dobieha karma, nebýva vôbec zadychčaná?

Ak vám drkocú zuby v pohári, je najvyšší čas prikúriť.

– POSLEDNÉ ŽELANIE?
– LEKTVAR PROTI BOLESTI HLAVY
ODKAZUJEM CHARITE...

Osobne sa mi páči ženská nedokonalosť. Nikdy sa pri nej nenudím.

Umenie dôstojne zostarnúť spočíva v umení nedať sa priskoro zastreliť.

Vlado JANDORSKÝ 2025

OHLÁSIL SA ČIP Z TVOJEJ PEČENE... HAJDE DOMOV!

*Neviete si rady? Umelá inteligencia
si už s vami urobí poriadok!*

Vlado JANDORSKÝ

ZAVOLAJTE FARÁRA... TUŠIM SA UŽ
NADO MNOU ZLIETAJÚ SUPY.

*Človek k svojmu životu
potrebuje vzrušenie. To bol
dôvod, prečo zliezol zo stromu.*

Vlado JANDORSKÝ 2025

PROSÍM ŤA, ČÍM ŤA VČELIA KRÁLOVNÁ
PASOVALA ZA RYTIERA?

*Keď z hniezda vypadneme
a nevyletíme, svet sa nám neotvorí.*

Vlado JANDORSKÝ 2025

- ČO POVEDAL DOKTOR?
- BUDEŠ OSLAVOVAŤ DEŇ OTCOV...

Foto: Freepik

Výnimočné ženy, ktoré menili svet aj mimo medicíny

História pozná mnoho takých prípadov. Aby sme sa posúvali vpred, musíme rúcať existujúce bariéry. Vždy sa nájde niekto, komu sa to skôr či neskôr podarí, a otvorí tak cestu nasledovníkom.

Podobne to bolo aj v prípade žien, o ktorých píšeme. Veľkých osobností, ktoré dokázali presadiť nielen medicínske objavy, ale aj spoločenské, technologické či kultúrne zmeny. Prinášame krátke životné príbehy žien, ktorých

vplyv ďaleko presiahol hranice nemocníc. V jednom prípade sa síce nejedná o lekárku, ale jej vedecký vplyv bol natoľko silný, že do medicíny priamo zasiahol. Veď, posúďte sami.

Prvá lekárka Škótska: Ako Sophia Jex-Blakeová zmenila dejiny medicínskeho vzdelávania

SOPHIA LOUISA JEX-BLAKEOVÁ (1840 - 1912), ANGLICKO

Sophia Jex-Blakeová vyrastala v bohatej rodine, kde sa od žien neočakávalo, že budú robiť kariéru. Ona však bola iného názoru a svojich ambícií sa nehodlala vzdať. Už ako tínedžerka sa zaujímal o matematiku a medicínu. Lákalo ju aj učiteľstvo. V roku 1858 začala študovať na Queen's College v Londýne, čo bola v tej dobe jedna z mála inštitúcií poskytujúcich vyššie vzdelanie aj ženám.

V roku 1865 odcestovala do USA, zaujímal ju školský systém pre ženy a po návšteve nemocnice v Bostone, kde stretla jednu z prvých lekároch v USA, jej túžba po kariére lekárky zosilnela. Pokúšala sa o štúdium medicíny v Amerike, ale plány študovať medicínu v New Yorku prekazila smrť jej otca — vrátila sa do Anglicka, aby sa postarala o matku.

ŽENSKÁ REVOLÚCIA V EDINBURGU

V marci 1869 požiadala Sophia o štúdium medicíny na University of Edinburgh. Dostala súhlas, ktorý však neskôr zamietol univerzitný senát s odôvodnením, že „nemôžu robiť výnimku len pre jednu ženu“.

Sophia neprestala však bojovať. Cez noviny oslovila ďalšie ženy, aby sa k nej pripojili. Piatu žiadosť v lete 1869 napokon univerzita uznala a sedem žien – priekopníčok úspešne zložilo prijímacie skúšky a boli prvými ženami zapísanými na bakalárske štúdium na akejkoľvek britskej univerzite.

Napriek tomu, že prelomila bariéru britského školského systému, nemala to táto skupina žien s prezývkou „Edinburgh Seven“ vôbec ľahké. Spoločne museli čeliť rôznym obmedzeniam, šikane i fyzickým útokom. Univerzita im síce dovolila študovať predmety a vykonávať prax, ale po ukončení im odmietla udeliť diplom, pretože procedurálne sa ženy stále považovali za „výnimku“.

SVOJU MISIU DOKONČILA

Napokon musela Sophia dokončiť svoje štúdium vo Švajčiarsku a v roku 1877 získala licenciu na výkon medicíny cez King's and Queen's College of Physicians in Ireland – čo jej

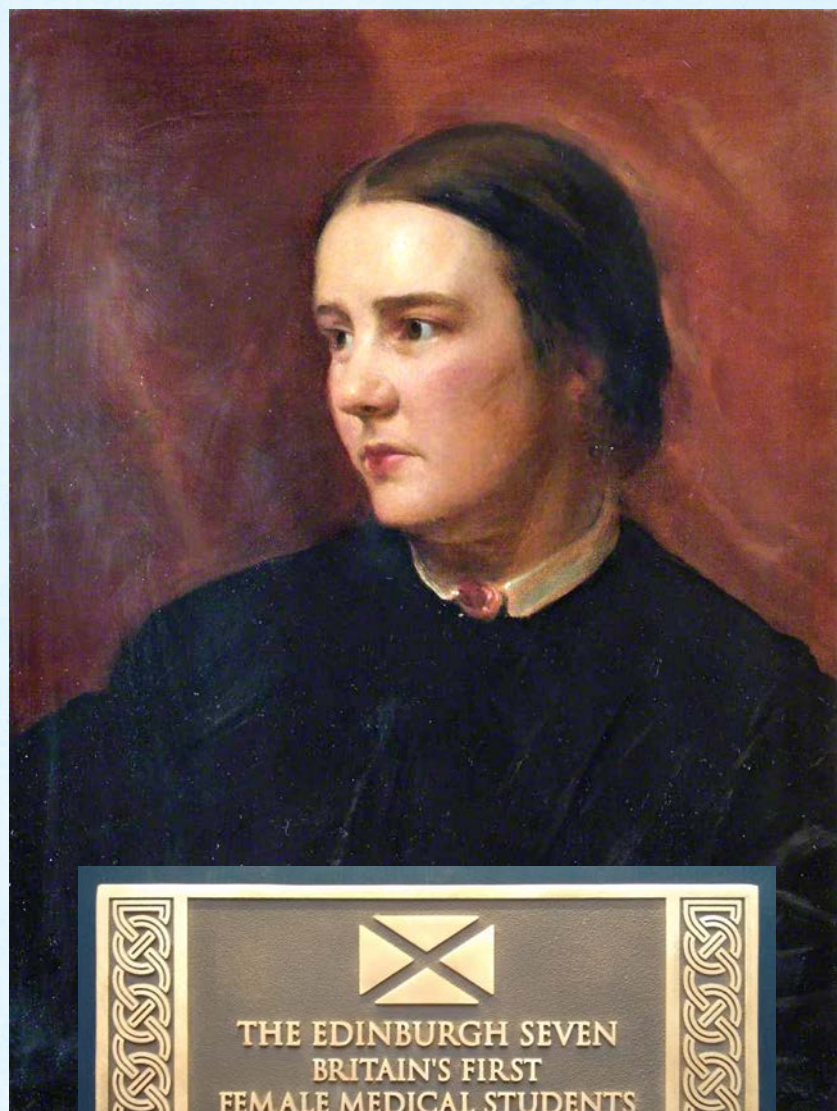

Foto: en.wikipedia.org, thegenealogist.co.uk

umožnilo legálne pôsobiť ako lekárka v Británii. V roku 1878 si otvorila prax a stala sa prvou ženou-lekárkou v Škótsku.

Založila ambulantný dispenzár v jednej z chudobnejších štvrtí, kde ženy a deti mohli dostať lekársku starostlivosť za symbolický poplatok. Neskôr priestory zväčšila a vznikla malá nemocnica Edinburgh Hospital and Dispensary for Women and Children. Dokumenty uvádzajú, že mala personál tvorený výhradne ženami (lekárkami a sestrami).

Sophia Louisa Jex-Blakeová pomohla založiť prvú britskú lekársku školu pre ženy, London School of Medicine for Women a v roku 1886 založila Edinburgh School of Medicine for Women. Obe inštitúcie dali možnosť ženám študovať medicínu a zásadne prispeli k zmene vnímania žien v tejto profesii.

Vďaka jej kampani a aktivitám bol v roku 1876 prijatý zákon (vo Veľkej Británii), ktorý umožnil ženám uchádzať sa o titul M.D. a licenciu na vykonávanie medicíny a chirurgie.

Laserphaco a komunitná oftalmológia: Dedičstvo Patricie Bathovej

PATRICIA BATHOVÁ (1942 – 2019), USA

Patricia Bathová bola skutočnou priekopníčkou. Nielenže bola prvou Afroameričankou, ktorá absolvovala rezidentúru v oftalmológii a prvou ženou, ktorá viedla rezidenčný vzdelávací program v oftalmológii v USA, ale aj významne prispela k rozvoju medicíny, vrátane vynálezu, ktorý posunul niektoré postupy v oftalmológii výrazne dopredu.

CHUDOBNÝ PŮVOD JU NEZASTAVIL

Pochádzala síce z chudobnej časti Harlemu, no jej rodičia boli natoľko pokrokoví, že ju v jej štúdiu podporovali, ako mohli. Keď mala 16 rokov, zúčastnila sa workshopu o výskume rakoviny, ktorý sponzorovala Národná vedecká nadácia. Dr. Robert Bernard, vedúci programu, bol Bathovej zisteniami ohromený a dokonca zahrnul niektoré z jej prác do výskumnej práce, ktorú prezentoval na konferencii.

Lekársky diplom získala na Howard University. Vo svojom ďalšom výskume zistila, že slepota je u osôb čiernej pleti dvakrát častejšia ako u osôb svetlej pleti. Zistila tiež, že u osôb čiernej pleti je vyššia pravdepodobnosť vzniku glaukómu.

Foto: uspto.gov

PATENT, KTORÝ ZMENIL VELA

V roku 1976 pomohla Bathová založiť Americký inštitút pre prevenciu slepoty. V roku 1981 začala pracovať na svojom známom vynáleze, laserovej sonde Laserphaco. Viaceré zdroje uvádzajú, že jej nápad výrazne predbehol dobu, pretože bol pokročilejší ako vtedajšie existujúce technológie.

Trvalo jej takmer päť rokov, kým dokončila výskum a testovanie potrebné na jeho fungovanie a požiadala o patent. Získala ho v roku 1988, čím sa stala prvou afroamerickou lekárkou, ktorá získala patent na lekárske účely. Vlastní tiež patenty v Japonsku, Kanade a Európe.

A o čo vlastne išlo? Tradičná operácia katarakty, teda sivého zákalu, sa robila pomocou malého rezu čepeľou na boku rohovky. Bathová navrhla spôsob, ako tieto rezy s pomocou laseru robiť presnejšie a bezpečnejšie. Navrhla tiež kompletný systém lase-

Foto: drpatriciabath.com, FB - drpatriciabath

rového prečistenia šošovky, odsatia fragmentov a prípravy oka na implantáciu umelej šošovky.

Jej vynález – sonda Laserphaco – znamenal doslova revolúciu.

PRESAH MIMO MEDICÍNY

Dr. Bathovej sa počas celej praxe darilo úspešne spájať medicínu s modernými technológiami. Okrem Laserphaco sa venovala aj vylepšeniu uchytenia vnútroočných šošoviek, návrhom na laserové zdroje s nízkou energiou pre jemnejšie operácie a výskumu robotickej asistencie pri oftalmologických zákrokoch.

Vytvorila jedinečný koncept Community Ophthalmology, kde spojila medicínu, verejné zdravie a sociálnu prácu do jedného modelu. Zaviedla komunitné skríningy, dobrovoľnícke kliniky a spoluprácu so školami a centrami pre seniorov. Model sa stal vzorom pre niekoľko štátnych programov prevencie slepoty v USA. Iniciovala školské vyšetrenia zraku pre deti zo sociálne slabších rodín, zaistila financovanie pre bezplatné okuliare a prehliadky.

Mnoho rokov tiež podnikala humanitárne misie. Vyšetrovala deti, podporovala skríningy sivého zákalu, vzdelávanie miestnych zdravotníkov, spolupracovala na vytvorení lokálnych očných programov pre vidiek.

Priekopníčka embryológie a etiky reprodukcie

Foto: marca.com, royalsocietypublishing.org

**ANNE MCLARENOVÁ
(1927 – 2007), ANGLICKO**

Anne Laura Dorinthea McLarenová sa narodila 26. apríla 1927 v Londýne do rodiny s intelektuálnym zázemím, a tak bola od malička obklopená diskusiami o vede, kultúre a politike, čo formovalo jej prirodzenú zvedavosť. Možno mohla byť herečkou. Ako malé dievča si totiž zahrála vo filme podľa H. G. Wellsa s názvom *Things to Come*. No všetko bolo napokon inak.

ŠTÚDIUM A PRVÉ VEDECKÉ KROKY

Na úvod treba povedať, že nebola lekárkou. Takže sa z nášho výberu vymyká, lenže jej vplyv a presah do sveta medicíny bol naozaj veľký. Na Oxforde vyštudovala zoológiu, kde si osvojila základy biológie, genetiku a neskôr prešla k embryológii a vývoju cicavcov. Už počas doktorandského štúdia sa venovala výskumu možností, ako embryá reagujú na prostredie a aké faktory ovplyvňujú ich vývin.

V tom čase bola oblasť výskumu reprodukcie ešte v plienkach. McLarenová však prejavila odvahu skúmať aj

nepopulárne alebo kontroverzné otázky. Práve vďaka jej odhodlaniu sa tabuizované témy posunuli do seriózneho vedeckého diskurzu.

**PREVRATNÉ EXPERIMENTY
A ZÁSADNÉ OBJAVY**

V 50. rokoch pôsobila spolu s manželom Donaldom Michiem na University College London. Spoločne pracovali na experimentoch, ktoré preverovali možnosti prenosu embryí do rôznych maternicových prostredí – dovtedy šlo o nemysliteľný postup. Ich výskum priniesol mimoriadne dôležitý výsledok: McLarenová ako prvá na svete preukázala, že embryo cicavca možno úspešne preniesť z jedného organizmu do druhého a že ďalej normálne rastie.

Tento objav výrazne prispel k vedeckému základu poznania, ktoré umožnilo neskorší vývoj *in vitro* fertilizácie (IVF) a embryotransferu u ľudí.

**ETIKA REPRODUKČNÝCH
TECHNOLÓGIÍ**

McLarenová bola nielen vedkyňou, ale aj dôležitým hlasom v diskusiách o etike výskumu ľudských embryí. Bola pre-

svedčená, že nové technológie musia byť nielen účinné, ale aj eticky podložené.

V 80. rokoch sa stala členkou tzv. Warnockovej komisie, ktorá pripravila legislatívne vyvážený a medzinárodne rešpektovaný rámec pre výskum embryí, darcovstvo gamét a asistovanú reprodukciu v Spojenom kráľovstve. Ide o dokument, ktorý dodnes ovplyvňuje politiku IVF v mnohých krajinách.

**PRESAH MIMO VEDU
A MEDICÍNU**

Vplyv anglickej vedkyne bol natoľko veľký, že sa stala prvou ženou, ktorá zastávala funkciu viceprezidentky Royal Society (najstaršia existujúca vedecká akadémia na svete a jedna z najprestížnejších vedeckých inštitúcií vôbec) a mala zásadné slovo pri tvorbe britského zákona o reprodukčných technológiách z roku 1990.

Anne McLarenová sa darilo prepať vedu s genetikou, právom, politikou a etikou. Ovplyvnila vedeckú a etickolegislatívnu bázu, ktorá umožnila vývoj asistovaných reprodukčných techník.

Pripravil: Prokop Slováček

Nový rok je ako
čistý list. Je len
na nás, **(tajnička)**.

Správne znenie tajničky posielajte na **media@lekom.sk** (do predmetu mailu uveďte TAJNIČKA MEDIKOM 7), alebo na adresu Slovenská lekárska komora, Račianska 42/A, 821 03 Bratislava **do 1. 2. 2026**. Ceny do križovky venuje LEKÁR, a. s.

Správna odpoveď tajničky z časopisu MEDIKOM 6/2025 znie:
November vonia spomienkami na večnosť.

Trom vyžrebovaným súťažiacim posielame ceny, ktoré venuje LEKÁR, a. s. **Výhercovia z čísla 6/2025:**
MUDr. Juraj K., Bratislava; MUDr. Jana T., Turany;
MUDr. Milada Š., Nové Zámky; MUDr. Viktor K. , Malacky.

		2		3				4
		6					8	
			7		6		2	3
1		4	5			9		
			2		1	5	6	7
6			8					
3							9	1
8	5							
			1					

	9			3				
		3				4		
			5		4	1	2	
					1		7	5
	2	7			3		9	8
		6				2		
2	6	5						
			8		9			
		1		4				6

Pripravujeme pre Vás:

webinár

MUDr. Emil TVRDÍK, PhD.
ODBORNÝ GARANT PODUJATIA

21. január 2026 / 17:00

LEKÁR

**VÝZNAM USG VYŠETRENÍ
PRSNÍKOV V KORELÁCII
S MAMOGRAFIU**

Benígne a predovšetkým maligne ložiská v prsníku,
ultrasonografický a mamografický obraz doplnený
o histopatologickú diagnózu

KONTAKT e-mail vzdelavanie@lekarnet.sk tel. 0918 671 595

2
kredity

▶▶▶ štúdiové vysielanie

**ELEKTRONIZÁCIA
V ZDRAVOTNÍCTVE**

Odborný garant: MUDr. Šimková Adriana, PhD.

28. január 2026 | 17.00 hod.

LEKÁR, a.s., 0918 671 595, vzdelavanie@lekarnet.sk

PARTNER **DÔVERA**

2
kredity

PARTNERI PODUJATIA

LEKÁR

LEKÁR, a.s. a SLK pripravili
pre Vás vzdelávacie podujatie

**BEZPEČNÁ LIEČBA
u seniorov**

Košice
KC južan

15:00
29. 1. 2026

4
KREDITY

ODBORNÝ GARANT
doc. MUDr. Zbynek Schroner, PhD.

DÔVERA

KONTAKT
blanka.gerocova@lekarnet.sk
TEL.
0903 246 065
<https://lnk.sk/ctevw>

VIAC INFORMÁCIÍ:

www.lekarnet.sk

LEKÁR

Vysoko účinná liečba svrabu

**Eradikácia svrabu až u 90 %
pacientov už po jednej aplikácii**

Permethrin

Axonía 50 mg/g gél permethrín

**NOVÉ
BALENIE
60 g**

Gélová forma – ľahko sa rozotiera

Liek na predpis

Kód ŠÚKL 3581E

Bez doplatku pacienta

od 1. 7. 2025

Skrátená informácia o lieku

Názov, lieková forma a zloženie: Permethrin Axonia 50 mg/g gél. 1 g gélu obsahuje 50 mg permethrínu. **Indikácie:** Liečba svrabu u dospelých, dospelievajúcich, detí a dojčiat starších ako 2 mesiace. **Dávkovanie a spôsob podávania:** *Dospelí a dospelievajúci starší ako 12 rokov:* Naneste najviac 30 g gélu (zodpovedá jednej 30 g tube alebo ½ 60 g tuby). *Deti od 6 do 12 rokov:* Naneste najviac 15 g gélu (zodpovedá ½ 30 g tuby alebo ¼ 60 g tuby). *Deti vo veku od 2 mesiacov do 5 rokov:* Naneste najviac 7,5 g gélu (zodpovedá ¼ 30 g tuby alebo ⅙ 60 g tuby). V prípade ošetrovania tváre, uší alebo vlasmi pokrytej časti hlavy je možné použiť vyššiu dávku. *Starší pacienti (nad 65 rokov):* Aplikujte na celé telo vrátane krku, tváre, uší a pokožky hlavy. Vyhnite sa oblasti blízko očí. *Dospelí a dospelievajúci:* Gél sa má aplikovať na celé telo, ale nie na hlavu a tvár, ak tieto oblasti nie sú priamo postihnuté. *Deti staršie ako 2 roky:* Aplikujte na celé telo. Neaplikujte okolo úst a očí. *Deti vo veku od 2 mesiacov do 2 rokov:* Používajte len pod lekársym dohľadom. Aplikujte na celé telo vrátane krku, tváre, uší a pokožky hlavy. Neaplikujte okolo úst a očí. Gél ponechajte na pokožke 8 až 14 hodín. Potom celé telo dôkladne umyte. Osoby, ktoré sú v kontakte s postihnutou osobou, majú byť ošetrené súčasne s ňou, aj keď nejavia príznaky nákazy. Úspešnosť liečby pri jednej aplikácii je približne 90 %. V prípade zlyhania liečby (bez známok hojenia pôvodných lézií alebo výskyt nových lézií a podkožných chodbičiek) je možné vykonať druhú aplikáciu, a to najskôr 7 dní po prvej aplikácii. **Kontraindikácie:** Precitlivenosť na permethrín alebo iné látky zo skupiny pyretrínov. **Upozornenie:** Len na dermálne použitie! **Interakcie:** Najčastejšie mierne a prechodné kožné reakcie ako vyrážka, svrbenie a kožné parestézie. **Fertilita, gravidita a laktácia:** Nie je známy významný vplyv permethrínu na plodnosť a reprodukčnú toxicitu. Počas používania a minimálne týždeň po aplikácii sa odporúča zdržať sa dojčenia. **Nežiaduce účinky:** Najčastejšie mierne a prechodné kožné reakcie ako vyrážka, svrbenie a kožné parestézie. **Balenie:** Tuba s 60 g gélu. **Uchovávanie:** Pri teplote do 25 °C. **Držiteľ rozhodnutia o registrácii:** AXONIA, a.s., Bydžovská 185/2, 190 14 Praha 9, Česká republika. **Dátum revízie textu:** 10/2023. **Liek je viazaný na lekársky predpis a je hrađený z prostriedkov verejného zdravotného poistenia. Pred predpísaním sa zoznámte s úplnou informáciou o prípravku v Súhrne charakteristických vlastností lieku.**

PERSK1125A

axonía
PHARMA

AXONIA, a.s., Bydžovská 185/2, 190 14 Praha 9, Česká republika, tel. 224 240 832, info@axonía.sk, www.axonía.sk